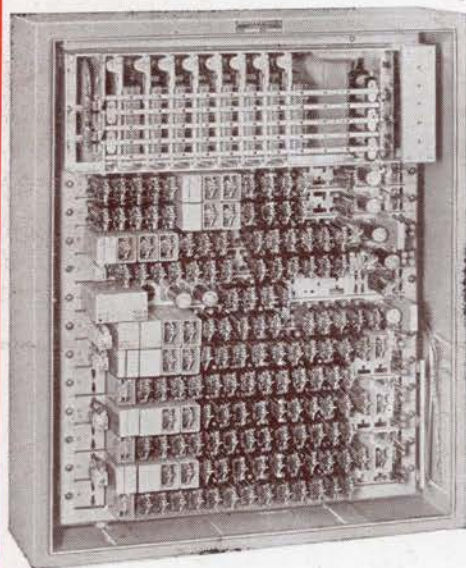

JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

AUTOMATISK LOKALTELEFONCENTRAL

Standard Electric A/S 7010-PABC

er en fuldautomatisk lokalcentral af koordinatvælgertypen indrettet for tilslutning til det offentlige telefonnet.

Centralens maximale kapacitet er 10 lokallinier, 3 tovejs centralledninger og 2 lokalsnorpar, d.v.s., at der samtidigt kan tales fra 7 apparater.

Centralen kan arbejde over radiokanaler bl. a. på færger og skibe til det automatiske telefonnet.

Standard Electric A/S

RÅDMANDSGADE 71 · KØBENHAVN N. · TAGA *7000

Vi ønsker banerne og deres personale godt nytår!

Hilsen fra
SKANDERBORG

Hilsen fra
BRAMMINGE

Hilsen fra
SÆBY

Hilsen fra
VAMDRUP

Hilsen fra
FAABORG

Hilsen fra
SKJERN

Hilsen fra
SØNDER OMME

Hilsen fra
ØLGOD

JERNBANE-BLADET

Redaktion og ekspedition:

Stationsmester

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarhavende)

Bernhard Bangs Alle 39, København F.

Telefon Fasan 4091

Redaktionssekretær:

Togbetjent V. Jonvald - Hvidovrevej 258

Tlf. 78 36 42

Jylland-Fyn's kontor:

Egevang 6st. - Vejle - Telf. 4506

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

10 kr. årlig.

Kan bestilles på girokonto 600 82

Jernbane-Bladet - København F.

Medlem af

Dansk Fagpresseforening

og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

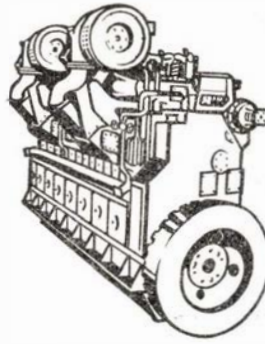
Tryk: Bogtrykkeriet »Centrum«

Januar 1962

Dette nr. indeholder:

Forretningsmæssig statsdrift	side	3
Månedens emner	»	4
Ny bro mellem Fyn og Tåsinge	»	6
Dampvogne	»	8
Jacobines mand	»	9
Vognfabrikken Scandia 100 år	»	10
Før indvielsen af Skive nye banegård	»	13
Odense - Brenderup - Middelfart 50 år	»	16
Rutebil nyt	»	20
Erindres det	»	20
Dansk Jernbane Klub	»	21
Månedsmagasinet	»	21
Privatbane nyt	»	23
Foto hobby	»	25
Model Jernbane	»	27
Personalialia	»	29
Boganmeldelser	»	31
Hunden på	»	32

MaK

SKIBS-
DIESEL-MOTORER

DIESEL-HYDRAULISKE
LOKOMOTIVER

DIESEL-TOG

GENERALREPRÆSENTATION:

IVAR BERTELSEN

CIVILINGENIØR DR. TECHN.

H. C. Andersens Boulevard 20 . Kbhvn. V . Tlf. Byen 6045 - 6085 - Telex 5746

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Husk:

film og kuglepenne

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Vi ønsker banerne og deres personale godt nytår!

Hilsen fra
EBELTOFT

Besøg Fregatten JYLLAND

Hilsen fra
HOLSTEBRO

Hilsen fra
RANDERS

Byen med de 13 landeveje

Hilsen fra
AALBORG

Hilsen fra
SKIVE

Hilsen fra
STRUER

Hilsen fra
BRØNDERSLEV

Hilsen fra
ESBJERG

Vort motto er stadig:
„Rask må det gå“

Forretningsmæssig statsdrift

A/S Exstatsbanerne

Den tidligere norske socialdemokratiske minister *Reidar Carlsen* kom for nogle år siden med det forslag, at de fleste statsinstitutioner burde omdannes til aktieselskaber, hvor staten var eneaktionær eller i hvert fald havde aktiemajoriteten. På den måde kunne den enkelte virksomhed drives på forretningsmæssig forsvarlig vis, direktionen kunne disponere på en væsentlig mere effektiv måde, og man var i stand til at føre en personalepolitik, som blev afpasset de vekslende forhold, uden at det ville få »konsekvenser« for hele statsadministrationen.

Og hvad så med de »samfundsmæssige hensyn«? Jo, de grene af Statsbanernes virksomheder, som Staten ønskede opretholdt til trods for at de gav underskud, måtte Folketinget bevilge tilskud til, som så skulle indgå i regnskabet på de steder, hvor de hørte hjemme. Hvad vil man så opnå ved denne ordning?

Jeg vil her nøjes med at benytte de af generaldirektøren fremtrukne eksempler, men de kunne givetvis forøges kraftigt.

Man kunne som A/S Exstatsbanerne optage lån til anskaffelse af de nye dieselloko, og da herr Skov oplyser, at dette lån ville give en forrentning på over 30 %, skulle man uden vanskeligheder kunne

betale dagens (høje) renter og aligevel have et pænt overskud på denne transaktion; for ikke at nævne, at det ville være en fordel for alt og alle, som skal transporteres.

Man kunne indhente tilbud fra ind- og udland på materiel og vælge det, som ud fra rent kvalitetsmæssige og økonomiske betragtninger syntes bedst. Skulle der så fra det indenlandske arbejdsmarked være ytret ønske om, at ordren burde placeres indenlands til trods for, at det var besluttet at købe hos en udenlandsk leverandør, ja, så måtte Folketinget bevilge prisforskellen som subdiær til den danske leverandør. Men her bør man for øvrigt være forsigtig. Dansk industri har så store eksportinteresser, som ikke er interesseret i, at eksportmarkedernes nationale industri skal subsidieres af de respektive regeringer, at man nok skal tænke sig om to gange, før man tager skridt, som kan øge en sådan subsidiering.

A/S Exstatsbanerne ville også kunne »slå til« på et tilbud om en

billig færge f. eks. Her var der måske desuden inkluderet et »hensyn til det samfundsmæssige« derved, at det muligvis kunne hindre opsigelser på værftet til gavn for arbejderne og værftet, og ikke mindst til gavn for banen og dens passagerer.

En eventuel forbedring af forholdene ved S-banen kunne foretages på rent forretningsmæssig måde, idet det formodede overskud ikke skulle benyttes ved en eller anden, bybanepassagererne helt uvedkommende, banestump.

Taksterne på bilfærgerne kunne formentlig sættes ned, da Staten jo ikke som de »griske private aktionærer« var ude efter store dividender; dette ville igen have sin betydning for prisniveauet.

Hvad angår manglen på teknisk personale tror jeg, at dette også ville kunne afhjælpes en del, idet man ville være i stand til at føre en smidigere løn- og personalepolitik. Jeg har truffet mange ingeniører, som ikke ønskede at træde i nogen form for statstjeneste på grund af anciennitetsprincippet og lønregulativerne. A/S Exstatsbanerne kunne give en ønsket medarbejder den nødvendige løn og stilling uden at behøve at være bange for »konsekvenserne«, dette hellige ord i alle statslige forhold.

Irgens

Resturant **»På Fortovet«**
og baren på Østerport station
anbefales
POUL GUDMANN

Månedens emner . .

Klagen til ombudsmanden

Ringkøbing Amts Dagblad havde som tidligere meddelt her klaget til ombudsmanden over et foredrag, som generaldirektør Skov holdt i Jernbaneforeningen.

Generaldirektøren havde i foredraget bl. a. udtalt sig om den private bilisme contra banerne og fremhævet, at bilindustrien fik megen omtale i dagbladene, og at denne industri ofrede penge på større annoncer. »En stadig venlighed overfor bilerne og det modsatte overfor banerne — om ikke på anden måde så indirekte gennem fordelagtig omtale af bilerne — kan påvirke læserne — og gør det,« udtalte generaldirektøren bl. a. Ombudsmanden siger i sit svar, at han ikke mener, generaldirektøren har overskredet de grænser, der må antages at gælde for en tjenestemand's ytringsfrihed.

I en kommentar til ombudsmandens svar skriver bladet, at der er milevide forskelle mellem ordvalget i den redegørelse, generaldirektøren har sendt ombudsmanden om sagen og manuskriptet til foredraget i Jernbaneforeningen. Bladet henholder sig til, at generaldirektøren i sin redegørelse bl. a. understreger, at der var tale om et lukket møde, og at han ikke havde regnet med, at manuskriptet til foredraget ville blive offentliggjort i sin helhed.

— Vi synes ikke, det er værdigt for hverken en højtstående embedsmand eller for mindre betydende personer at udtale sig anderledes (i et lukket møde) end man ville have gjort for et større fuldt offentligt forum, skriver bladet.

Fugleflugtslinien

På den danske side skrider arbejdet regelmæssigt frem, og alt tyder på at alle anlægsarbejder vil være færdige med dette års udgang. I Nykøbing Fl. har der været rejsegilde på den nye stationsbygning og posthuset, og efter bestemmelsen skal begge bygninger være klar til at tage dette års juletravlhed.

Sporlægningen på Lolland skrider også planmæssigt frem, og der mangler nu kun de sidste 10 km spor, og til juni-juli ventes hele strækningen klar til at kunne befares af tog.

I Rødbyhavn er de to trediedele af sporanlægget færdig og resten vil også her være klar til at modtage arbejdstog i juni, hvorefter arbejdet med sikringsanlægget kan tage sin begyndelse.

Tredæksfærger

Bygningen af denne kæmpefærge til Halskov-Knudshoved ruten er nu udbudt i licitation mellem de førende skibsværfter herhjemme.

Forud havde man orienteret sig hos værfterne om byggemulighederne og tidsfristerne, og da denne sag var klar, blev færgen udbudt. Det er meningen, at tilbudene skal være fremme meget snart, således at færgebyggeriet kan komme i gang, idet DSB ønsker færgen leveret hurtigst muligt til den travle overfart, helst i løbet af 1963.

Det er nu besluttet, at færgen skal have et bevægeligt mellemdek, der skal kunne hæves og sænkes hydraulisk alt efter hvor høje lastbilerne er. Denne nydannelse i færgekonstruktioner, gør færgen noget dyrere, men den giver også meget store fordele i benyttelse af færgen.

Færgen forsynes med maskineri til ca. 11.000 hk, hvilket bliver det hidtil største i nogen DSB færge.

Den vil komme til at koste omkring 30—40 mill. kr.

Storebæltsbroen

Rigsdagen vedtog i 1924 at bygge en dobbeltsporet jernbanebro over Lillebælt. Denne vedtagelse vakte naturligt nok misnag blandt motorfolkene, der protesterede stærkt mod denne ensidige forbedring af trafikforbindelsen mellem Jylland og Fyn, hvorved færgerne skulle fortsætte med at overføre biler, eller disse eventuelt skulle overføres med togene på særlige jernbanevogne, ligesom man f. eks. ser det på Hindenburgdæmningen over Vadehavet til øen Sild.

Protesterne blev imidlertid efterhånden så stærke, at rigsdagen efter mange og lange forhandlinger i 1927 ændrede broprojektet, således at landevejstrafikken også kunne føres over broen, men der er ingen tvivl om, at broen var bleven bygget meget hurtigere og meget billigere udelukkende som jernbanebro. Alligevel kan vi vist nemt blive enige om, at det var det rigtige, der blev gjort med ændringen.

I de 26 år, der er gået, siden Lillebæltsbroen blev taget i brug, er motortrafikken steget voldsomt på vore veje og gader og ikke mindst i de sidste år, og der har nu i flere år været talt og skrevet meget om, at vi også bør have en Storebæltsbro, således at de to halvdele, vort land på en måde er delt i, bliver til et samlet hele,

således at man stort set kan rejse overalt i landet uden at skulle gøre brug af færger eller skibe, når man ser bort fra Bornholm og de mange småøer, der ligger spredt rundt omkring i vore farvande.

Selvom bygningen af Storebæltsbroen endnu ikke er vedtaget af Folketinget, er der forskellige ting, der tyder på, at vi med tiden får denne gigantbro, og foreløbig er der da bevilget 10 mill. kr. til forberedende undersøgelser.

Vi er nu kommet i den omvendte situation af Lillebæltsbroen, idet der bl. a. fra Forenede Danske Motorejere er foreslået, at Storebæltsbroen bygges som en ren vejbro, idet det både er hurtigere og billigere end en kombineret vej- og jernbanebro, hvilket jo ikke kan bestrides. Ifølge dette forslag skal færgerne fortsætte med at overføre togrejsende samt godsvogne, og de store og dyre færgeanlæg ved Knudshoved og Halskov bliver overflødige ligesom de mange store og dyre færger, vi har der foruden de nye, der er planlagt i de nærmeste år.

Hvis det er meningen, at vore baner skal kvæles og nedlægges og sælges som gammelt jern, og hvis det er meningen vore i forvejen overtrafikerede veje skal bære den stærkt øgede trafik som følge af banenedlæggelserne, vil hele trafiksituationen sikkert ende i det rene kaos, den er såmænd allerede godt på vej dertil, idet det snart ikke mere er til at færdes på vore veje og gader ikke mindst for knallerter, cyklister og fodgængere.

Man begriber faktisk ikke, at nogen kan fremsætte et forslag om en ren vejbro over Storebælt. Det kan man vist godt tildele sig at kalde »hul i hovedet«, og man synes ikke, at et sådant forslag er velgennemtænkt og vel overvejet, og man fristes til at påstå, at den, der har fremsat dette forslag, ikke er ved sine fulde fem, og at vedkommende ser for ensidigt og for urealistisk på tingene, og der kan vist heller ikke være tvivl om, at et forslag om en ren vejbro over Storebælt aldrig vil blive vedtaget af Folketinget, og skulle det alligevel ske, vil der ganske sikkert rejse sig en storm af protester derimod ligesom i sin tid, da proteststormen fik trumfet igennem, at Lillebæltsbroen blev en kombineret bro, ligesom den eventuelt kommende Storebæltsbro må og skal blive. O.B.

Ingen kan befri menneskene for deres lidelser, men den, der indgyder menneskene nyt mod til at udholde dem, skal meget tilgives.

●●●●●●●●
Vi har modtaget . .
 ●●●●●●●●

Månedens foto

De gode gamle dage

Ja, det var dengang, i de gode gamle dage, da var alt fattigere, end nu, for tjenestemænd, arbejdere og husmænd. Jeg blev ansat i København i året 1907, og vinteren 1908 fik vi alle tiders bedste lønningslov, det sagde man da.

Begyndelsesløn 1200 kr. årligt, minus 5 % til pensionskassen, altså 95 kr. månedligt.

Udgift pr. måned: Husleje 30 kr., mad 43 kr., gas, lys og brændsel 7 kr., ialt 80 kr.

Rest 15 kr. til beklædning og meget andet, til en familie med et barn.

Cigarer og snaps var billigt, men der var s... ingen penge til at købe for.

Hvergang jeg hører *sagnet* om de gode gamle dage, nyner jeg det gamle refræn »det er skönt, hvad du fortæller; men ih hvor er det løgn«.

fh. portør *H. Christensen.*

Togviserskilt?

Foto: Jørgen Halvorsen

Sagt og skrevet

Stationsforst. N. M. Mortensen, fh. Varde

— De forlader en station under modernisering?

Visse ting er jo gennemført — men vi har stadig 13 kakkelvogne på stationen. Sporanlægget er imidlertid blevet fornyet, og man er også ved at være færdig med kanalerne til ledningerne til det moderne elektriske sikringsanlæg, som egentlig var lovet færdig til april i år. Man var godt i gang, men så pressede tilsvarende arbejder på i Valby — nu håber vi på, at anlægget her bliver færdig til næste år. Det vil betyde en stor arbejdsbesparelse for personalet, når det bliver færdigt.

— Og nu kommer problemet med at få dagene til at gå som pensionist?

— Det vil næppe volde vanskeligheder. Jeg har visse arkæologiske interesser, som

jeg glæder mig til at gøre mere ved — jeg er for resten netop vendt hjem fra en rejse i Norge i området fra Oslo til Larvik arrangeret af Jysk Arkæologisk forening. Min interesse for arkæologien stammer formentlig fra barndommen, da vi engang under pløjning over en gravhøj fandt etstenspyd, som længe opbevaredes i mit barndomshjem. Som stationsforstander har jeg kun haft hver 7. søndag fri, så det har forhindret mig i at deltage i amatørarkæologernes udgravninger på egnen, men det skulle der blive tid til nu.

Og så har jeg fået en opfordring fra slægtsgårdsarkivet til at udarbejde min slægts- og slægtsgårdens historie, og det glæder jeg mig også til. Der vil nok blive nogle rejser til landsarkivet i Viborg i den kommende tid.

Hvordan ser De som gammel DSB-mand på banernes fremtid?

— Banerne kan ikke undværes — en del sidelinjer vil vel forsvinde, men de store hovedlinjer skal nok blive opretholdt, og det er også de lange rejser, DSB skal leve af. Det går op for flere og flere bilister, at det er alt for farligt og trættende at køre de lange strækninger, og jeg tror, at sådan noget som biltransport med toget og biludlejning ved banens foranstaltning har en fremtid for sig.

Stationsmest. M. C. Stæhr, fh. Birkelse

— Jeg har altid holdt meget af at rejse, og jeg har da rejst over hele landet. Kun

To oaser på Københavns Hovedbanegård

**Hovedbanegårdens
 Restaurant**

KØBENHAVN

Central 1232

F. L. Vilttoft

Nyt fra hele verden

Journaler
 Kulturfilm
 Musikfilm
 Tegnefilm

— vi har cinemascopé

Central 13540

få strækninger har jeg ikke kørt på. Jeg mangler endnu Ballerup—Frederikssund, Varde—Grindsted, Varde—Nr. Nebel og Kerteminde—Martoftte.

— Også på Bornholm?

— Ha, ha... der regnede De med at kunne ta' mig, men jeg har ogsaa kørt ad de smalle bornholmske jernbanespor, bl. a. fra Rønne til Rø. Jeg mangler ganske vist endnu en lille strækning på øen.

— Jeg holder ogsaa meget af musik og lytter gerne til torsdagskoncerterne.

— Spiller De selv?

N Lidt violin. I de senere år er det dog ikke blevet til ret meget. Da jeg var syv år, var jeg towli efter at spille og ville gerne have lært noget mere, men fatter holdt på, at jeg skulle ud at tjene som hyrdedreng. Derfor kom jeg ud for at passe 80 kreaturer for 35 kr. for en lang sommer. Det var i 1904.

— Tror De alligevel ikke, at De kom-

mer til at savne andet end frikortene, når De forlader Birkelse station?

— Det ny hus, som vi har bygget, ligger midt imellem jernbanen og landevejen, 25 skridt til hver side, så jeg vil stadig kunne høre togene. Skulle jeg gvirkelig kome til at kede migg, har jeg min frimærkesamling. Jeg begyndte ganske vist først i 1950 at samle, men har dog alle Danmarks førstestemplede kuverter fra Vitus Bering mærket i 1941, og en hel masse mærker venter på at blive sorteret.

(Aalb. Stiftst.)

Til og fra læserne

Dødsfald

Med stor beklagelse modtog vi det triste budskab at vort skattede medarbejder fh lokofører L. H. Dybdal, Århus, plud-

selig var afgået ved døden. Siden han i oktober 1950 kom med den første »Karoline« historie og senere de fleste af spidsartiklerne under mrk. Aros og mange flere absolut læseværdige, til tider lidt spidse, men altid urbane, artikler, var det altid med stor interesse jeg åbnede posten fra ham, og bladet er klar over, at vi har mistet en af vore bedste medarbejdere.

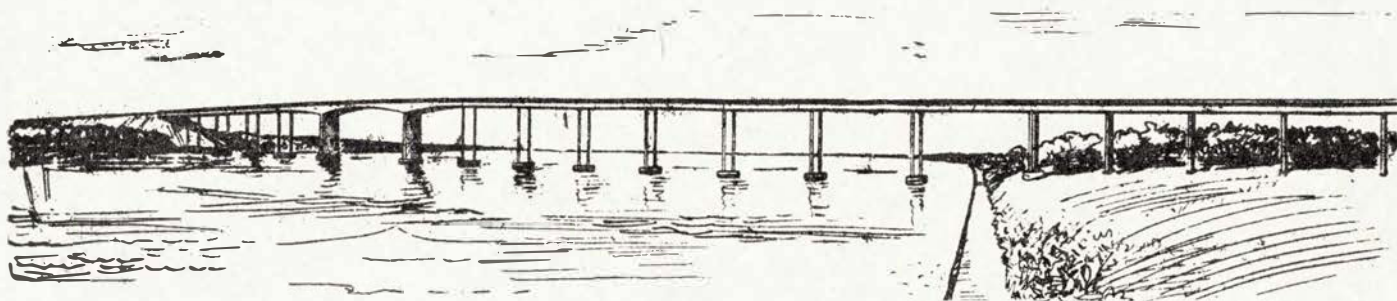
Æret være hans minde!

Rybro.

Lodtrækningen om bøger

Er det på grund af så mange andre gaver, at der denne gang er indkommet så få ønsker om deltagelse i lodtrækningen af bøgerne, der er meddelt i december nr.? ved vi ikke, men men se efter og send et kort med Deres ønsker senest 1. februar.

Ny bro mellem Fyn og Tåsinge

Den projekterede bro over Svendborgsund

Endelig kom der en afgørelse på spørgsmålet bro eller tunnel Svendborg—Tåsinge. Intet er som bekendt galt uden at det er godt for noget, for nu viser det sig, at den bro, der skal bygges over Svendborgsund, slet ikke bliver den noget bastante, tunge bro, der oprindeligt var projekteret, men derimod efter nordisk forbillede en let og elegant betonforbindelse, der end ikke forsynes med nogen form for bue over det store gennemsejlingsfag. Hele brobanen kommer til at hvile på søjler, der for enhver kommer til at virke så lette, at mange sikkert i første omgang vil sige til sig selv: Kan det virkelig holde?

Det var nordmændene, der først af alle efter den anden verdenskrig tog denne teknik i anvendelse. Mange steder i Norge

blev de genopbyggede broer formet på den måde, at de virker simpelthen som et stykke yndefuldt spindelvæv i landskabet.

Senere har svenskerne taget ideen op — og nu følger altså vi andre efter med Svendborgsund-broen som den første, der bygges efter det ny system. Fordelene er indlysende. En let og elegant løsning, der vil kunne tilfredsstille ogsaa alle æstetiske krav. Og dernæst vil det sikkert for mange være helt afgørende, at ligemeget i hvilken vinkel man stiller sig i forhold til broen, vil det være muligt at bevare udsynet såvel vesterud som ind mod Svendborg. Der bliver ingen voldsomme buer, der helt og holdent spærre udsigten.

løvrigt fremgår »den nye linje« allerbedst af tegningen, der viser broen ind-

tegnet mellem Sct. Jørgens til højre og Tåsinge til venstre. Det er endda muligt, at der foretages endnu en rettelser, så heller ikke pillerne ved gennemsejlingsfaget, der ligger nærmest Tåsinge, bliver massive. Også her bliver der muligvis tale om søjler.

Naturligvis er det tanken at anvende samme konstruktion ved broens videreføring over Sct. Jørgensvej, og det siger sig selv, at den elegante løsning her næsten mere end ud over sundet vil tjene til at få broen til at virke langt lettere og meget mindre dominerende i landskabet end ellers. Den ny udformning er godkendt af såvel Svendborg amtsråds vejudvalg som amtsrådet og Svendborg byråd.

✱

EN NY SELVTRYKKENDE ELEKTRISK BILLETMASKINE

SPEED PRINTER

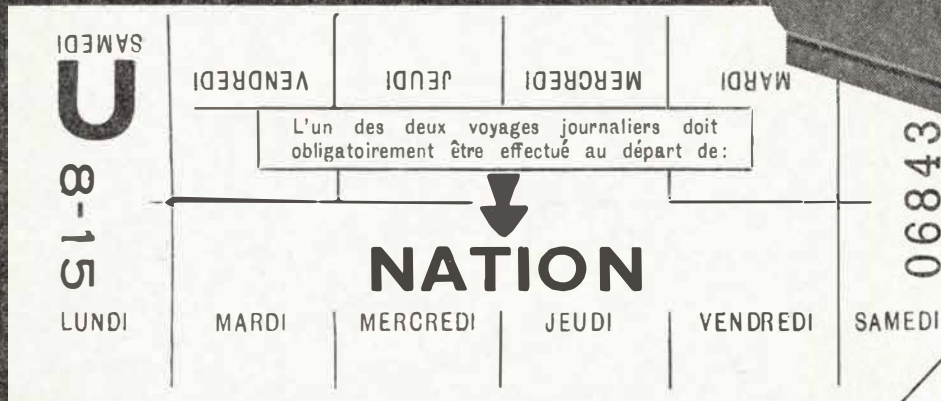
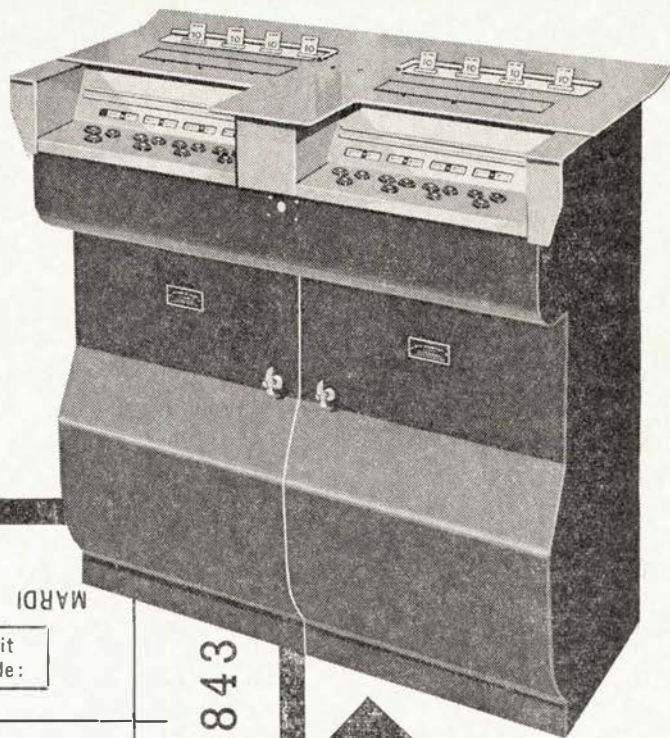
SPEED PRINTER er ikke blot en ny billetmaskine – den er selve midlet til automatisering af billetkontorets arbejde.

SPEED PRINTER frigør den arbejdskraft, der nu anvendes til bestilling, lager, udlevering og kontrol af billetter.

Billetterne trykkes fra en blank papirrulle.

Maskinen optæller automatisk alle solgte billetter inden for hver prisklasse.

Derfor intet arbejde med bestilling, lager eller udlevering af billetter.

SPEED PRINTER kan leveres til udstedelse af 4 forskellige billetstørrelser, som illustrationerne viser i naturlig størrelse, ligesom eksemplerne viser forskellige muligheder for påtrykning af dato og nummerering.

1. Ugekort
2. Bombay Central Railway
billet med: dato, måned og time samt billetnummer
3. Paris Metro
billet med stationsnummer (190), billetkontor (A), uge (31), dag (J) og billetnummer.
4. Iraq State Railway
returbillet med to billetnumre og to datoer.

Jernbaneselskaber over hele verden foretrækker SPEED PRINTER, når det gælder hurtigt salg af billetter.

SPEED PRINTER er bl. a. leveret til følgende: Paris Metro – Lisbon Underground – Iraq State Railways – The General Roca og The General San Martin Railway, Argentina – The Eastern – The Central og The Western Railway, India.

AKTIESELSKABET **SYSTEMEX** BORBERGADE 15 . KBH.K . TLF. (01) PALÆ 2890

Færge ruter

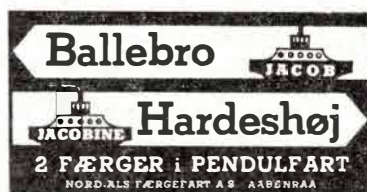
Hals-Egense færgeren

7 morgen til 23 nat.

Overfart ca. 5 min.

Afg. Egense hv. hele time.

Afg. Hals 10 min. senere.

Ved De, at

LEGO-børn

leger bedst!

Dampvogne . . .

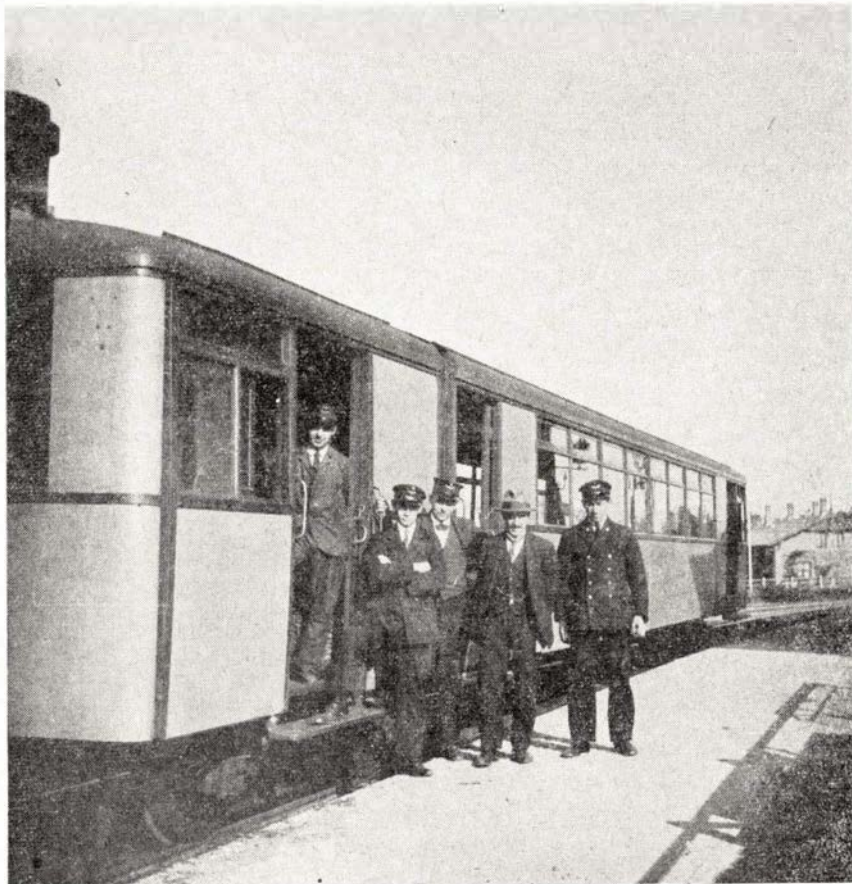
Her i landet er dampmotorvognen aldrig rigtig kommet til at betyde noget for trafikken på banerne, fraregnet den der blev benyttet i nogle år på Hornbækbanen. Ganske vist har Langelandsbanen haft et sådant køretøj, men kun for en kort periode blev den benyttet af denne bane, hvor den ikke blev særlig populær, hverken blandt personalet eller hos de rejsende. En dampmotorvogn bestilt af en privatbane i Jylland, blev end ikke overtaget af banen efter prøvekørslerne med den, men blev sendt tilbage til fabrikken, der havde bygget den.

Ganske anderledes gik det på Jersey-banen i England, hvor man oplevede forbløffende resultater ved anvendelse af »Sentinel Cammell« enhedswaggontog (dampmotorvogne) i 1924.

»The Jersey Railway and Tramway«s bane udgår fra den naturskønne ø Jersey's eneste betydelige havneby, St. Helier, løber langs St. Aubin bugten til byen af samme navn og herfra til det pragtfulde Corbiere. Banen, hvis længde kun er 12,4

km, deles i to sektioner. De 6 km til St. Aubin kaldes sektion 1, og de resterende 6,4 km mellem St. Aubin og Corbiere benævnes sektion 2.

De to sektioners trafik er af højst forskellig art og mængde samt stærkt varierende med årstiderne. På sektion 1 beføres ca. 64.000 rejsende pr. måned. På sektion 1 er banlegemet uden stigninger af nogen betydning og med jævne kurver. Denne del af banen har ført en fortvivlet kamp med de mange omnibusruter, der kører ad den fine asfalterede vej mellem St. Helier og St. Aubin. På sektion 2 strækningen er personbefordringen meget ringe om vinteren, men om sommeren, når turisterne oversvømmer den smukke ø er også her nok at gøre for banen. Denne bane har meget skarpe kurver, og den stiger stærkt fra St. Aubin (7 km over dagligt vande) til stationen Don Bridge (64 m o.e.v. d.v.) og holdepladsen Sumit er 775 m over dagligt vande. Herfra falder banen jævnt til Corbiere, der ligger 45 m over dagligt vande. På denne strækning

Hornbækbanens dampvogn

findes stigninger på indtil 1:35.

Fra kl. 8,30 til 23,15 er der togafgang hver halve time mellem St. Aubin og St. Helier. Medens der mellem St. Aubin og Corbiere kun er tog hver tredje time, alt efter som sæsonen kræver det.

Banen modtog sin første dampmotorvogn i juni 1923, men allerede i februar 1924 anskaffedes en lignende vagon. Før den tid anvendte man 3 damploko, men hvert tog kunne kun medføre 144 rejsende. Loko-togenes egenvægt var 56 ton, og vægten pr. betalende siddeplads var 0,39 t.

Efter indførelsen af de 2 dampmotorvogne med 56 siddepladser i hver vogn, der har en egenvægt af 16 ton, har banen kunnet henstille 2 damploko, således at kun et lokomotiv benyttes i den daglige drift.

Banens direktør har oplyst, at han forinden anskaffelsen af dampmotorvognen fra »Sentinal Cammell« studerede samtlige motorvogntyper i Europa, men han havde valgt dampmotorvognen, fordi den elektrisk drevne motorvogn var for dyr, og benzinmotorvognen for upålidelig og upraktisk for enheder store nok for hans bane. Grundet de vanskelige krigstider og de svære år derefter, samt den hårde konkurrence — påført banen af de mange buslinier, der var opdukset efter krigen, hvorfor banens økonomiske forhold blev meget vanskelige, hvorefter man kun havde haft valget at indstille driften eller finde på en udvej til billiggørelse af driften. Dampmotorvognene var løsningen af dette svære problem. Allerede efter 8 måneders forløb, havde banen klaret skærene, takket være dampmotorvognen.

Trafikken blev større end nogen sinde, da de rejsende foretrak behagelige dampmotorvogne fremfor de mindre bekvemme omnibusser og drosker.

Direktøren sluttede med at henvise til resultatet efter 8 måneders drift af 1 dampmotorvogn, der dagligt havde kørt 168 km.

Det daglige forbrug af kul var 298,4 kg.
Vandforbrug i l — 1818.
Kedeltryk 15,6 atm.

Alt dette skete i 1924 og det ville være interessant for mange læsere, om en eller anden, der læser dette, ville fortælle lidt om erfaringerne her i landet, hvor man som nævnt på 3 privatbaner har haft

dampmotorvogne i drift. Hornbækbanen havde i hvert fald sin dampmotorvogn i adskillige år, så lad os læse lidt om disse

nu forsvundne køretøjer, der dog har været en art forløber for benzinmotorvognene.
/Verner.

Jacobines mand . . .

Jacobines nytårsforsætter

Jeg havde det held at få fri nytårsaften, men da det lige til det sidste var uvist, om jeg klarede den, havde vi ikke aftale med nogen og tilbragte derfor en hyggelig og rolig nytårsaften inden for vore egne fire vægge. Hvis man altså kan kalde det roligt, når det uafbrudt knalder rundt om en lige til klokken fire om morgenen.

Da vi havde fået aftenkaffen sat til livs, havde jeg trods skyderiet mest lyst til at gå i seng og putte hovedet så langt ned under dynen, som vel muligt, men *Jacobine*, der altid har næret stor ærbødighed for en hvilken som helst højtidsdag, holdt stædigt på, at vi skulle være oppe for at hilse det nye år velkommen. Jeg forsøgte en spag protest, men det var som at slå vand på en gås.

»Jeg synes det er meget morsommere at gå i seng nu og så vågne op i morgen og opdage, at nytåret er kommen, uden at vi har haft »besvær med det«, sagde jeg,« , men *Jacobine* lod sig ikke sådan slå af marken.

»Jeg har læst, at hvis ens nytårsønsker er stærke nok og virkelig velmente, vil de også gå i opfyldelse,« svarede hun forventningsfuld.

»Ja, men, kære *Jacobine*, du har jo lige fået alle dine ønsker opfyldt nu til jul. Du kan da ikke for alvor mene, at du skal have flere ønsker opfyldt allerede nu«, sagde jeg protesterende, uden rigtig at forstå, hvor hun ville hen.

»Vrøvl«, sagde hun kategorisk. »Jeg tænkte slet ikke på mig selv, men på de tusinde af mennesker ude omkring i verden, der lider nød hver dag og ikke ved, hvad fremtiden bringer.«

Når *Jacobine* først kommer i det hjørne, svæver hun som regel så højt oppe i skyerne, at det kan volde lige så stort besvær, at bringe hende ned på jorden igen, som

at lande en jetjager i tæt snefygning i Karup: »Hvordan både vi og alle de andre skal have det i fremtiden, bestemmes ikke af vore ønsker, selv om de er aldrig så stærke og inderlige. Det bestemmes af Krusse, Adenauer, de Gaulle og hvad de allesammen hedder,« sagde jeg sarkastisk.

Jacobine, der har en meget udviklet sans for at lade den slags bemærkninger passere gennem hørekanalerne uden at høre dem, fortsatte uanfægtet: »Hvis alle de, der er ædru i aften,« her kastede hun et sigende blik på den halve flaske vin, jeg havde flottet mig med i dagens anledning, »ville gå virkelig ind for det, ikke blot med ønsker, men nok så meget med gode eksempler i det nye år, tror jeg ganske bestemt, at verden ville blive meget bedre«, sagde hun med tindrende blik.

»Gode eksempler?« mumlede jeg temmelig forurolet.

»Ja, du kunne for eksempel udmærket nedsætte dit forbrug af cigarer til det halve. Snaps eller vin på bordet er jo heller ikke absolut nødvendigt, når man ved, at millioner af mennesker sulter,« fortsatte hun.

»Det har du så inderlig ret i, kære *Jacobine*. Vi kunne også have sparet anden, vi fik til jul og juletræet til 15 kroner og julegaverne til alle tanterne og onklerne og ikke mindst de mange julekort kunne . . .«

Jacobine afbrød mig indigneret: »Du ved udmærket, at det ikke er den slags, jeg tænker på, men vi kan nok være enige om, at vi godt kunne undvære adskilligt, hvis vi kunne hjælpe andre med det.«

Du mener, jeg kunne undvære det par cigarer, jeg ryger, min pibe og den smule spiritus, jeg nyder i løbet af et år. Der er desværre ikke mulighed for at fede ret mange med det,« bemærkede jeg ironisk.

Jacobine har i sjælden grad argumen-

„De Danske Østersølærger“

Restaurationen

K. BJØRN JENSEN

Werner Schwartzlose

Skoler og kurser

VIVILD Ungdomsskole

Drenge: November—april

Piger: Maj—oktober

Særundervisning i dansk, engelsk, håndgøring og maskinskrivning

Alice og Valdemar Larsen.

Bjerre Herreds Ungdomsskole

pr. Hornsyld. — Tlf. Bjerre 22

6 mdr.s skole for unge 14—18 år.

Piger fra 3. maj. Drenge fra 3. nov.

UNGE HJEMS HØJSKOLE

Skaade pr. Højbjerg. 7 km sydf. Århus
Et vidunderligt højskoleophold på
Danmarks mest moderne højskole
med levende undervisning for vor tids
unge. Kursus beg. novbr. og jan. Pro-
gram sendes. Understøtt. kan søges.

Kauslunde st. — Tlf. Nr. Åby 112

5 mdr. skole for unge mænd novem-
ber—april. 5 mdr. skole for unge
piger maj—oktober. Alm. skolefag, li-
niefag, husholdning, vævning, sløjd
og sprog. Oplysn., skoleplan og ske-
maer til ansøgn. om underst. sendes.

Ruth og Harald Andersen

Lær husholdning på

KALØ Landboskole

Rønede på Mols. — Tlf. Rønede 286

5 mdr.s kursus beg. 3. maj.

Husholdnings- og højskolefag.

Statsunderstøttelse kan søges.

Aarhusegnens husholdnings- skole

Risskov st. — Tlf. Aarhus 7 84 46

5 mdr.s kursus fra maj og novbr.

3 mdr.s kursus fra maj og august

Moderne skole, smukt beliggende.

Statstilskud kan søges. Program og opl-
sendes.

Anna Hansen.

Gylling Efterskole

3. november—30. marts

Skole for unge 14—18 år.

Almindelig skolefag, handelsregning,
engelsk og evt. ordblindeundervisning

Særfag for unge piger og drenge.

Telf. Gylling 64

H. Thure.

terne i orden, når det gælder en god sag:
»Naturligvis ved jeg, at det er en dråbe i
havet, men mange bække små gør en stor
å, og ...« her hævdede hun stemmen ...
»hvis vi skal holde den høje økonomiske
aktivitet uden at der sker katastrofer, må
der enten skatteforhøjelser til, eller også
må befolkningen i det nye år medvirke
ved større opsparing!«

Jeg blev så overrasket, at det varede lidt,
før jeg fik mælet igen: »Nej, det er løgn,
Jacobine, det har du aldrig selv fundet
på?«

»Det har jeg jo heller ikke sagt,« sva-
rede Jacobine ærgerlig over at blive bragt
ned på jorden igen. Jeg har læst det i
avisen. Det er vist statsministeren, der har
sagt det.«

»Nå'e, det er det, han kalder at gøre
gode tider bedre vel sagtens: Ved du hvad,
lille »sparegris«, jeg tror, du skulle drøfte
det lidt nærmere med statsministeren. Prøv
at gå i tænkeboksen og tænk så på, hvad

det vil sige, hvis alle landets rygere skæ-
rer forbruget ned til det halve. Det bliver
så og så mange millioner mindre i stats-
kassen. Ligeså med spiritussen og alt det
andet luksus — silkestrømper, nylontrus-
ser,« sagde jeg og lod, som jeg ikke be-
mærkede hendes rødmen. Sidstnævnte
ting var imellem hendes julegaver.

»Ja,« sagde hun tankefuldt lidt efter:

»Der er naturligvis mange måder at
spare på. Man skal bare finde den rig-
tige!«

Og det gav jeg hende fuldstændig ret i.

Nicho

De Summende Bier Danser Solberusede
Blandt Danmarks Skønne Blomster, Der
Skal Bestøves, Dersom Samme Blomsters
Dårende Skønne Berusede Duft Skal Be-
vares. Ø.

Vognfabriken Scandia 100 år

Vognfabriken Scandia, Randers — Foto fra 1948

ÅGÅRD UNGDOMSSKOLE Agård (v. Kolding)

PIGER: Maj—september

DRENGE: November—marts

Almindelige skolefag og SÆRFAG med henblik på

praktisk erhvervsuddannelse

Skoleplan sendes.

Elin og Niels Birketoft.

VÆRKSTEDSLÆRE
BRUGSKUNST
TRÆ- og METALSLØJD
LITTERATUR
MUSIK . KØKKEN
MASKINSKRIVNING

Telf. Agård 124

Scandia fabrikken er en af Randers betydeligste industrivirksomheder, der d. 17. november har bestået i 100 år. Det var oprindeligt det engelske ingeniørfirma Peto, Brasey & Betts, der grundlagde foretagendet i forbindelse med bygningen af jydsk-fynske baner.

Scandia har igennem de 100 år vundet en betydelig position som producent af jernbanevogne. Indtil årene før den anden verdenskrig havde Scandia en betragtelig eksport af rullende materiel til bl. a. de skandinaviske baner, og i dag er det dette firma, der leverer langt den overvejende del af de danske jernbanevogne, såvel person- som godsvogne. Selskabet har udviklet sig til et af vore virkelig store industriforetagender, der i dag beskæftiger ca. 900 mennesker. Heraf er 650 voksne arbejdere og 90 lærlinge, medens resten er funktionærer beskæftiget på kontorer og tegnestuer. En arbejdsstyrke af dette omfang har gjort Scandia til en faktor af afgørende betydning for beskæftigelsen i Randers og byens nærmeste omegn, og hvert år udbetales millionbeløb i lønninger — penge, der glider ind i byens almindelige økonomiske liv.

Scandia dækker i dag et samlet fabriksområde på 6 ha, hvoraf de 25.000 kvadratmeter er under tag. Disse bygninger rummer foruden vognværksted og montagehal, hvor vognene bliver bygget op, en række hjælpeværksteder som for eksempel savværk, maskin- og håndsnedkerier, maskinværksted, grovsmedie, værktøjsafdeling, elværksted, pladeværksted, sadelmagerværksted og malerværksted. Fabrikken råder over ialt 3 km jernbanespor.

Specialvogne

Af Scandia's produktion af jernbanevogne går langt den overvejende del til Statsbanerne, men der er i årenes løb leveret et stort antal vogne til privatbanerne, deriblandt de kendte skinnebusser, ligesom specialvogne er leveret til private firmaer. Til De Danske Spritfabrikker er således leveret særlige tankvogne til transport af akvavit i stålтанке med indvendig plasticbelægning. Til A. P. Møllers Raffinaderi i København er leveret tankvogne, hvori

flydende gas transporteres under 14—16 atmosfæres tryk.

Videre kan Scandia notere en lang række ordrer, der i årenes løb har placeret dansk jernbanemateriel i lande så langt borte som Jugoslavien, Ægypten, Thailand og Iran.

Den nærmeste tids nybygningsprogram omfatter 900 godsvogne, 45 personvogne, 34 S-togsvogne blandt andet til brug på den nye S-togslinje til Tåstrup, 20 rejsegodsvogne og 5 postpakvogne.

I dag bygges personvognene kun som helsvejste stål vogne. Ved at undgå nitning opnås en vægtbesparelse på op til 10 tons pr. vogn. En vægtbesparelse, som giver mulighed for bedre driftsøkonomi på banerne, idet et loko af samme størrelse kan tage flere vogne end tidligere.

For yderligere at finde frem til forbedringer inden for bygningen af jernbanevogne er der på Scandia oprettet en særlig udviklingsafdeling, som blandt andet beskæftiger sig med undersøgelser af de nye kunststoffers anvendelighed ved bygning af jernbanevogne.

Scandia har sin egen lærlingskole, hvor der for tiden trænes 80 elever under sagkyndig vejledning af til dette formål specielt trænede funktionærer. Tiden i lærlingskolen kombineres med praktisk arbejde i fabrikken, således at de unge svende ved deres overgang til den egentlige stab af arbejdere er fuldt rustet med hensyn til faglige kvalifikationer til at løse de opgaver, de stilles overfor i det daglige arbejde.

Store sumer er i årene efter krigen anvendt til forbedring af produktionsanlæggene ved køb af nye, moderne maskiner, indførsel af transportmidler som mobile kraner, gaffeltrucks o.s.v., og denne linje søges fortsat også i de kommende år.

Velfærdsforanstaltninger

En ting, der også er værd at notere er, at man også gør en hel del for de arbejdere og funktionærer, der er beskæftiget på fabrikken. Man har interessekontor og andre former for »velfærdsforanstaltninger«, lige fra kunstforening, sportsforeninger og orkesterforeninger til sangkor og orkester. Den 100-årige virksomhed har

Skoler og kurser

KOSTSKOLE

Præliminærkursus: 2 årigt.

Elever over 14 år modtages.

Realskole: 3-årig, modt. elever over den skolepligtige alder og m. de nødv. forkundsk.
Forberedelsesklasser (6. og 7. und. derkl.) Elever fra 12 år. Skoleåret beg. ca. 18/8
Kostskolen SOLHVERV (ved Hobro)
J. Graae Rasmussen, Vebstrup pr. Doense.

Fagskolen for Kvinder

- Sønderborg -

Kursus i tilskæring og syning.
Helårskursus med afslut. eksamen.

6 og 3 mdr.s kursus

Oplysning ved henvendelse til
forstanderinden - tlf. 2 26 39

Ryomgaard Realskole

Skolebestyrer E. Basse Kristensen

Oplysninger og plan
for året udleveres

Telf. Ryomgård 2 - Privat 55

Glamsbjerg Eksamenkursus

2¼ årigt kursus til præliminæreksamen begynder til april. 3 årigt kursus til august. Kostelever af begge køn modtages. Skoleplan sendes.

Tlf. Glamsbjerg 30. Gunnar Olsen.

Glamsbjerg Efterskole

Vinterskole novbr.-marts. Både kvindl. og mandl. elever optages. Kostelever modt. Statsunderst. kan søges. Plan og skema v.

en ungdommelig ledelse, og man gør, hvad man kan for, at der skal være liv og lyst under arbejdet, og for at de ansatte på Scandia skal føle, at den store industrivirksomhed er »deres« foretagende, som de føler sig knyttet til ud over lønningsposens indhold.

VIKING

Blyanter og farver
til alle formål

Terma elektronisk Industri A/S

AARHUS

Radar - Trafikanlæg - Elektroteknik

TLF. *6 99 00

Vi ønsker banerne og deres personale godt nytår!

Hilsen fra
FREDERICIA

Byen med de historiske minder

Hilsen fra
HJØRRING

Hilsen fra
HOBRO

Besøg vikingeborgen FYRKAT

Hilsen fra
HORSENS

Hilsen fra
LØGSTØR

Hilsen fra
RIBE

Hilsen fra
NØRRÉSUNDBY

Hilsen fra
NYKØBING MORS

Limfjordens Perle

Før indvielsen af Skive nye banegård

Efter en uafbrudt kamp med vanskeligheder er man nu ved at afslutte et af de største omlægningsarbejder i dansk jernbanehistorie, og d. 2. februar finder indvielsen sted.

Den gamle station

er virkelig gammel af en jernbanestation at være. I 1848 drøftede provinsialstænderne for Nordjylland anlæg af baner i Jylland, og herunder var også Skive med i billedet. Krigen i 1848 standsede sagen, men efter krigen, i 1852, tilbød den engelske jernbaneingeniør, sir Morton Peto regeringen at anlægge og drive en jydsk længdebane. Forhandlingerne om de første jernbaneanlæg i Nørrejylland førtes i 1852—56 uden at føre til et endeligt resultat, men ved loven af marts 1857 vedtoges anlæg af banen, og strækningen Langaa—Struer var også med.

Hele anlægget skulle være fuldført i løbet af fire år.

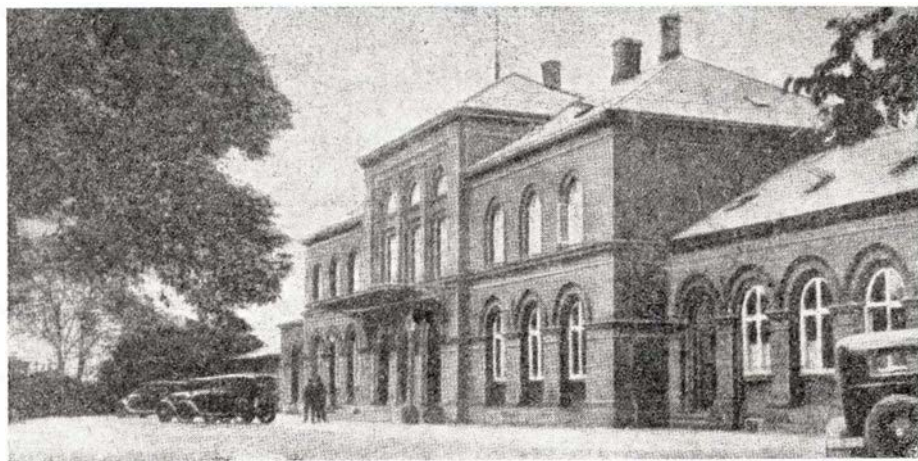
Det slog dog ikke til. Strækningen

Langaa—Viborg blev åbnet den 21. juli 1863, Viborg—Skive 17. oktober 1864 og Skive—Struer 17. november 1865.

Anlægssummen for strækningen Viborg—Skive var 813.313 rigsdaler.

Den nye bane fik en særlig betydning under krigen i 1864. Danske styrker og et omfattende rullende materiel blev ført til Skive, hvor de vigtigste dele af maskinerne blev fjernede, og loko tillige med en del af vognene blev løftede af sporene. Maskindelene blev afleveret til militæret, der førte dem med under tilbagetrækningen til Mors.

Nogen festlighed i anledning af åbningen af Skive station fandt ikke sted, formentlig fordi byen blev besat af to bataljoner preussisk infanteri. Skive H blev i 80'erne flyttet en stationslængde mod øst til dens nuværende plads, hvor den fra maj 1864 har betjent Skive—Glyngørebanen og fra december 1924 tillige Skive—Vestsalling-banen, der begge berøres af stationsflytningen, idet de nu føres vest

Skive station siden 1880

om byen, hvorved Skive Nord nedlægges og reduceres til et trinbrædt. Med nedlæggelsen af den nuværende Skive H forsvinder endnu en af de få »Kopstationer«, som er tilbage her i landet.

— det førende mærke

Friskslagtet hver dag
over hele Danmark

Havde Deres annonce stået her —
var den blevet læst!

Skaldethed — et forældet begreb

Bevar Deres hår sund og grokraftigt. Gratis undersøgelse daglig kl. 11—21, lørdag kun kl. 10—16.

I 80—85 af 100 tilfælde kan skaldethed undgås ved rettidig behandling. — Håbløse tilfælde afvises.

Udenbys klienter anvises hjemmebehandling efter forudgående undersøgelse på klinikken — Ring og bestil tid.

HÅRVIDENSKABELIG KLINIK
Søndergade 8 — Århus — Tlf. (061) 2 57 22

Malermestrene

ANDERSEN & JENSEN

v. Kaj H. Andersen

Sct. Paulsgade 23 - Aarhus - Tlf (0 61) 3 65 25 - 6 97 25

Nybygninger — Reparationer

Sprøjtearbejde

Ferie- og udflugtssteder

Jernbanepersonalet anbefales

HOTEL HAFNIA

Jernbanegade 24 – Hjørring
Noble værelser – 1. kl.s køkken
Prima betjening – Telefon 1850

Spis og bo

GRAND – Hobro

Telf Hobro 36 og 576
Astrid og Villade Knudsen

Jernbanepersonalet anbefales

Afholdshotellet

Hansigne Nielsen - Fyensgade 26

God mad og kaffe
Hyggelige værelser
Telf. Fredericia 148

VI BOR PÅ

CENTRALHOTELLET

Hadsten – Telefon 13
Gode værelser og et godt madsted!

GLAMSBJERG HOTEL

K. Bull Nielsen

Hyggelige værelser

Større og mindre selskaber modtages
Telf. Glamsbjerg 9

Når toget kommer fra Viborg på vej mod Struer og skal gøre ophold i Skive, kører det væk fra selve jernbanelinien ind på et blindt spor og ruller en kilometers vej fra hovedsporet, før det når bånegården. Når det skal videre mod Struer, må det bakke ud af »blindtarmen« tilbage til hovedsporet, vente på sporskifte – og så fortsætte fremad mod Struer. Ikke underligt at de gæve skibonitter synes, at det var på tide, de slap med dette unægteligt noget tungt arbejdende og utidssvarende apparatur.

Den besværlige forlægning

Adskillige årtier tilbage begyndte man at tale om en omlægning. I 1949 kom der realiteter ind i billedet, idet man i årets sidste måned besigtigede lokaliteterne. De første ekspropriationer fandt sted i 1950 – 51, og derefter begyndte man så småt på planlægningsarbejderne. Først i de sidste tre år er der arbejdet efter et fast program.

Struerbanen er forlagt over ca. 4,5 km. Skive–Glyngørebanen over ca. 4 km, og samtidig er sket en mindre forlægning af den private Skive–Vestsallingbane. Dette medførte, at man måtte bygge en helt ny bånegård med alt dertil hørende ca. halvanden kilometer vest for den nuværende.

Men det var ikke let at få det lavet om. Naturen var i uberegnelig grad genstridig og gav ingeniørerne en masse hovedpine. Banen skulle lægges over hænge-dynd, gamle ålejer, lumskt septaire-ler og brydes gennem store bakker.

En ny bånegård skulle lægges i dette terræn, og ved siden af den en godsstation, en rutebilstation m. m. Et antal broer skulle bygges og en tunnel udgraves. En del af byens indfaldsvejnet skulle ændres, huse og karreer nedrives, spor opbrydes efter en større målestok osv. osv. Der var nok at tage fat på.

Nu er det hele lige ved at være færdigt. Det har ændret byens struktur, givet luft og lys og sat fornyet gang i byens industriliv som følge af en effektiv udnyttelse af de arealer, som blev frigjort.

10 nye broer

skulle bygges, og af disse er Brårupgade oeverføringen over fire spor den største. Under Galgebakken er der udført en ca. 150 m lang tunnel. Sporarbejderne omfattede ca. 10 km hovedspor og 5 km sidespor.

På den anden side Brårupgadebroen har man måttet flytte Skive å 150 m, da ålejerne var så bløde, at der ikke kunne bygges på dem. Den nye godsbanegård, der er placeret mellem det nye åleje og Sdr. Boulevard har også været et vanskeligt problem. Man har måttet lægge tre meter fyld over gamle aflejringer i den tidligere ådal. Trods nedramning af 400 stk. 12 m lange betonpæle, ved man, at perronerne vil sætte sig i årenes løb, og derfor er søjlerne, der bærer perrontaget bygget sådan, at disse kan hæves når perrontaget begynder at synke, således at man kan holde tagryg og tagrender lige.

Broen, der fører den nye Sdr. Boulevard over banen, er 70 m lang og er funderet med over 300 betonpæle.

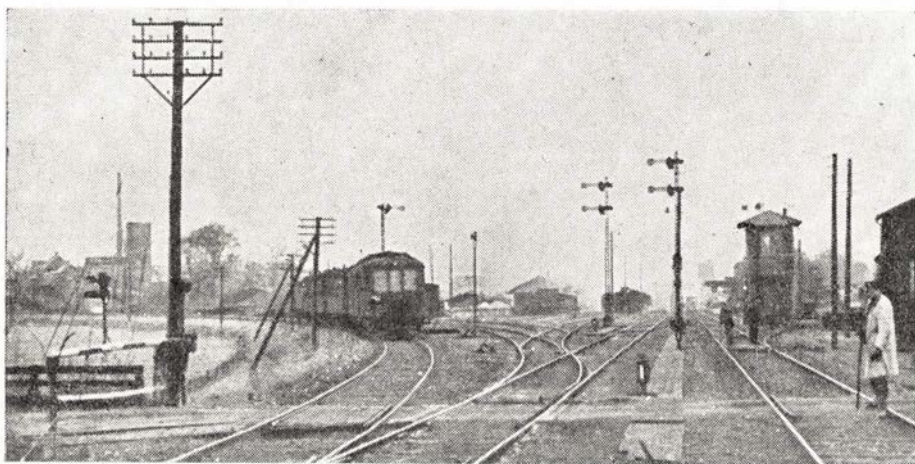
Umiddelbart på den anden side af denne bro ligger den nye bånegård, der er bygget på 600 betonpæle. Den har fire etager ud mod perronerne og to etager mod bånegårdspladsen. Denne har plads til parkering af 42 biler. Skråt over for bånegården er opført en ny rutebilstation, der skal trafikeres af 18 faste ruter.

Glyngørebanen føres gennem den før omtalte tunnel under Holstebrovej og der hvor banen løber ind på den gamle strækning er anlagt et trinbræt, Skive Nord.

Den nye bånegård

ligger på et hidtil uagtet og øde sted. For at få en ordentlig gadeforbindelse ned til den eng, på hvilken den er bygget sammen med rutebilstationen, blev 32 huse med over 50 lejligheder eksproprieret og nedrevet i den gamle Søndergade, som derefter videreførtes ud over et opfyldt areal til stationen. Søndre Boulevard blev brudt igennem næsten parallelt med Søndergade og er nu hovedudfaldsvej mod syd. Den passerer midt imellem den nye bånegård og godsstationen og videre over den 70 meter lange bro. Under broen løber foruden sporene en forbindelsesvej mellem bånegården og godsstationen. – Længst mod øst er Brårupgade ført igennem over banen ad den »kasse«konstruerede bro.

Disse tre gennembrud er de betydeligste, der er foretaget i forbindelse med de store

Tog ankommer fra Struer, så det ser mærkeligt ud, at stationen skimtes t. h. bag i billedet

omlægningsarbejder. Senere skal der laves en fjerde udfaldsvej mod nord mod Mors.

DSB har skabt nye og værdifulde grunde for byen

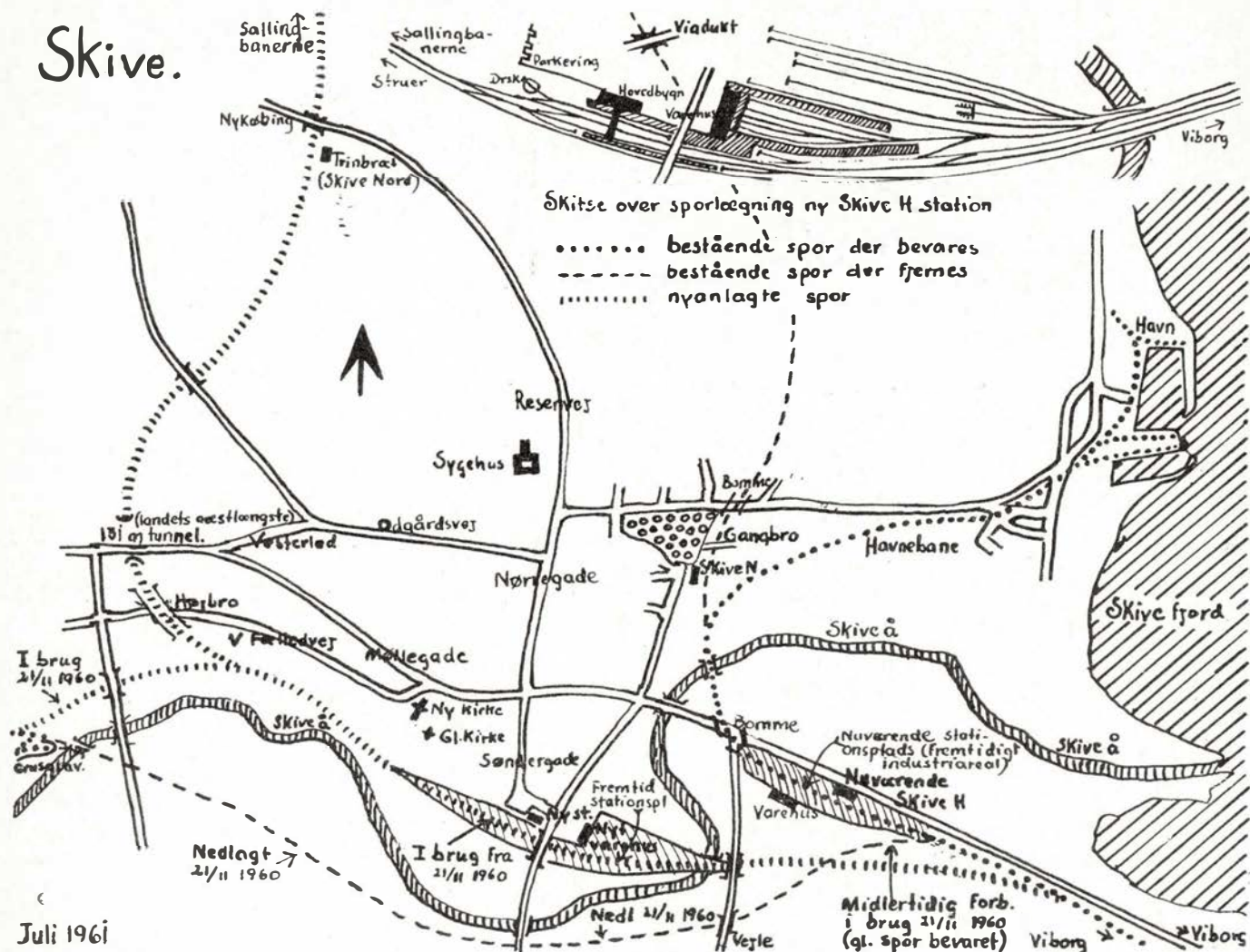
For Skive by har denne omlægning haft vidtrækkende betydning.

Industrier har stået i kø for at få de arealer, som er gjort tilgængelige ved den gamle banegård og ved de nye terræner, som kunne benyttes, efter at DSB havde gjort dem værdifulde ved anlæg af nye veje.

Et areal langs en midlertidig arbejdsvej, som blev lavet, da statsbanerne skulle i

gang med jordarbejderne til den nye godsstation blev »revet væk«. Kommunen måtte i løbet af to dage begynde at indlægge vand, gas og kloak. Stedet var tidligere en losseplads!

Den gamle banegårdsbygning og sporarealerne overtages af Skive kommune.

Skitse over jernbaneforholdene i Skive

Fremfor nogen lang historisk redegørelse stilles herved til læsernes rådighed en skitse mæssig oversigt over det, der sker og skal ske i Skive.

Som det fremgår af skitsen, er der

tale om en paladsrevolution, og det kan bl. a. også delvis aflæses, at der er tale om en lang række bro- og viaduktanlæg, uden at disses størrelse dog kan udledes umiddelbart af oversigten.

I øvrigt vil et nærmere studium af tegningen forhåbentlig klarlægge for læserne det, der har interesse.

Finlandsgades Autolakering

— alt indenfor auto- og ovnlakering

Harry E. Petersen

Finlandsgade 21

Aarhus - telefon 6 28 30

Hestekød

Fortrinlig til:

Engelsk bøf, hakke bøf, gullasch, benløse fugle, forloren hare samt til steg —

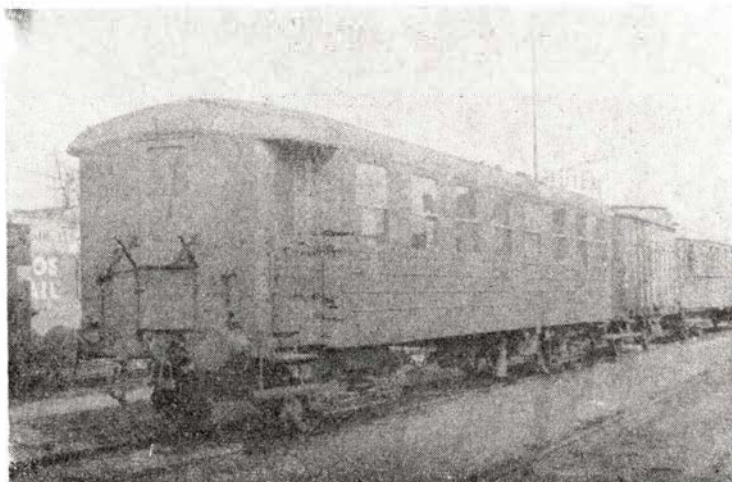
og så er det billigere end andet kød!

Eneste specialforretning i Århus

Carl Christensen — Frederiks Allé 105

Århus — Tlf. 3 59 94

Odense-Brenderup-Middelfart banen 50 år

Scandia-bygget stålvogn OMB C 19, tar. 22.590 kg

Færdselens veje er mangfoldige.

Som grene på et træ — et kraftigt voksende træ.

Efter mange års normal og samfundsmæssigt set sund vækst er visse grene i toppen begyndt at gro stærkt, uhemmet og på andres bekostning.

Hvor er så den gartner, der kan foretage en for helheden gavnligg beskæring? En beskæring, der normalt netop ved fjernelse af ureglerlige grene giver træet en bedre form og ejeren et større samlet udbytte.

Ja, dette er utopi — desværre.

Som en af de nederste svære og vel-tjente grene på det fynske »trafiktræ« sidder OMB (Nordvestfynske jernbane).

Denne gren er et kapitel viet, idet OMB den 5. december fejrede 50 års fødselsdag.

Som altid, før der plantes, må jordbunden være beredt, og planten må vise gro-

kraft og have berettigelse det pågældende sted.

For så vidt angår det første, viser ud- drag af banens historie da også, at der tidligt er taget fat på det forberedende arbejde, der egentlig tog sin begyndelse på et møde i Odense den 18. marts 1897. Det på dette møde vedtagne udkast til linieføring kom iøvrigt til at stemme nogenlunde med den endelige linieføring. Det blev dog hurtigt klart, at intet kunne udrettes, forinden de i lov af 8. maj 1894 indeholdte baner var bevilgede og loven udløbet, hvilket skete pr. 1. april 1904.

Udvalgets arbejde blev herefter indstillet. Mellem 1904 og 1907 arbejdedes kraftigt med sagen, og diverse udvalg puslede med ligeså diverse linieføringer.

Realitetsdrøftelser alias forhandlinger i den høje rigsdag begyndte den 30. oktob- 1907 og drejede sig om det den

7. oktober samme år forelagte forslag til lov om nye jernbaneanlæg, i hvilke for- slag OMB var inkluderet.

27. maj 1908 blev ved lov nr. 156 under nr. 16 givet bevilling til en bane fra Odense eller et punkt på NFJ til Nørre Aaby eller Middelfart med sidelinie Bren- derup-Bogense. Kongelig eneretsbevilling meddeltes under 22. juni 1909, og så var der rent bogstavelig talt fri bane.

Anlæg og drift

Visse formaliteter måtte dernæst ud over de rent anlægsmæssige — klares, f. eks. tilslutningsspørgsmål og -vederlag. Det sidste blev, hvad angår DSB, ansat til 205.000 kr. i sidstnævnte sted dog til- kom udgift til ekspropriation.

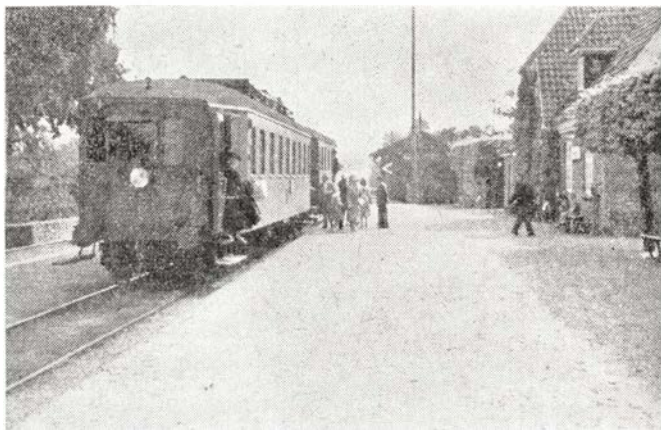
I Odense måtte iøvrigt helt frem til 2. december 1914 benyttes en interimistisk stationsbygning.

Disse store udgifter in mente måtte der spares, og der blev da også sluttet over- enskomst med SFJ om fælles ledelse. Om dette gav stødet til, at en stor del af de yngre ansatte kom fra dette baneselskab, vides dog ikke.

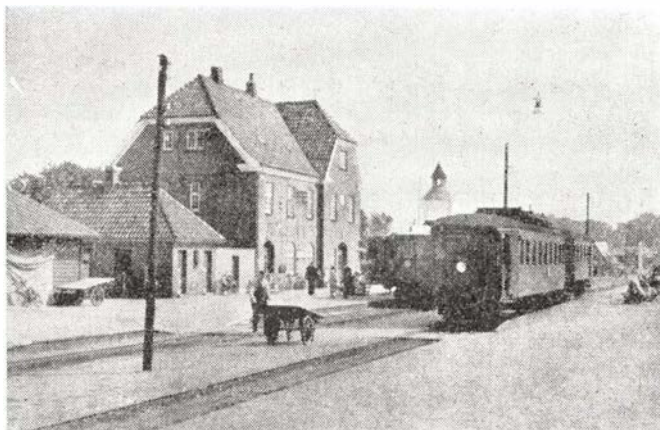
For de 60,8 km bane (48,2 + 12,6) be- taltes ialt 3.235.000 kr., hvoraf ekspropria- tion udgjorde 439.000. Af denne sidst- nævnte sum betalte staten helvdelen, og af hovedsummen tegnedes som aktier 1.716.000 kr., heraf fra privat side den store sum 166.000 kr.

Der måtte tages hensyn til de bestå- ende baner, og taksterne Odense—Middel- fart, hhv. Odense—Brenderup—Bogense, måtte bindes til de takster DSB hhv NFJ benyttede mellem de pågældende ende- sationer.

4 forskellige lande var repræsenteret,

Harndrup station

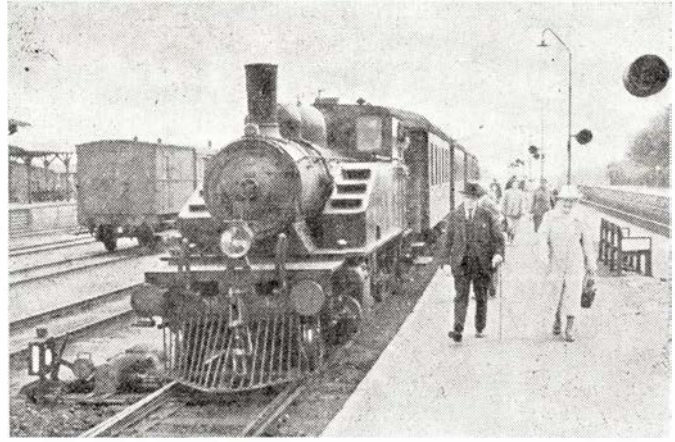

Brenderup station

Foto: I. V. A.

Overtrafikass. Haldbo, Brenderup

Med damploko 1951

da banens materiel blev leveret, idet Henschel leverede 6 stk. loko, Arlöf 13 personvogne, 3 post- og bagagevogne, 4 bagagevogne samt 10 grusvogne, Scandia leverede 25 åbne godsvogne og endelig kom fra et firma i Bruxelles 30 lukkede godsvogne.

Som det ses, et omfattende rullende materiel, og OMB er da også den eneste af de 3 nordfynske baner, der i røesæsonen ikke må »låne« af statsbanerne.

Toggangen

startede med 4 daglige togpar, men blev 14. august 1914 halveret, en halvering, der dog kun varede til 1. oktober samme år. Senere under krigen kørte kun 3 togpar, hvorefter det atter gik fremad, og indførelsen af motordrift (2 benzinelektromekaniske vogne) i 1926 bevirkede, at der fra 15. maj dette år indsattes hele 8 togpar.

Antal korte togkm, disses fordeling på trækraft samt det gennemsnitlige akselantal pr. tog fremgår af hosstående diagram, men det må dog inden evt. studium af diagrammet fastslås, at kurver og tal alene er baseret på 5-årige opgørelser og altså derfor kun kan give et meget groft billede af de virkelige forhold.

Køretiden undergik selvsagt væsentlige ændringer ved motorens indtog. Ser man på f. eks. banens tog 12 (8) Odense—Middelfart, ser tiderne således ud de nævnte år:

1918.	18,35 - 21,20
1926.	16,20 - 17,50
1935.	16,15 - 17,45
1961.	16,55 - 18,40

Det fremgår heraf, at 1926-tiderne er normgivende mange år frem, og stærk belastning og udnyttelse af toget har endog bevirket, at der i 1961 er afsat 15 minutter mere.

Det må dog i den forbindelse erindres, at der ved flytning af Middelfart station blev tale om en forøgelse af OMBs strækning med 1,3 km (se iøvrigt skitsen).

Hvorvidt nyrethvede RQHJ skinnebus ved en regulær indsættelse muligt kunne vinde terræn, bliver der vel næppe anledning til at få oplyst, idet skinnebusen ikke er påregnet anvendt hertil. At samme materiels anvendelse — udover reserve — så må forventes at blive aflastningsbadetog på OKMJ i stedet for regulært badetog, forstås af læserindlæg i bladets oktober-nummer.

Iøvrigt er banens køreplan idag sådan, at ethvert rimeligt behov må være tilfredsstillt og toggangen er hurtig og hyppig efter privatbaneforhold. Så meget mere

prisiværdigt er dette, som trækraften stadig består af banens 33 hhv 55 tons tunge motorvogne fra 1926 hhv. 1932. Med godt 70 siddepladser og mange hestekræfter pr. vogn er de rustet til næsten alle opgaver.

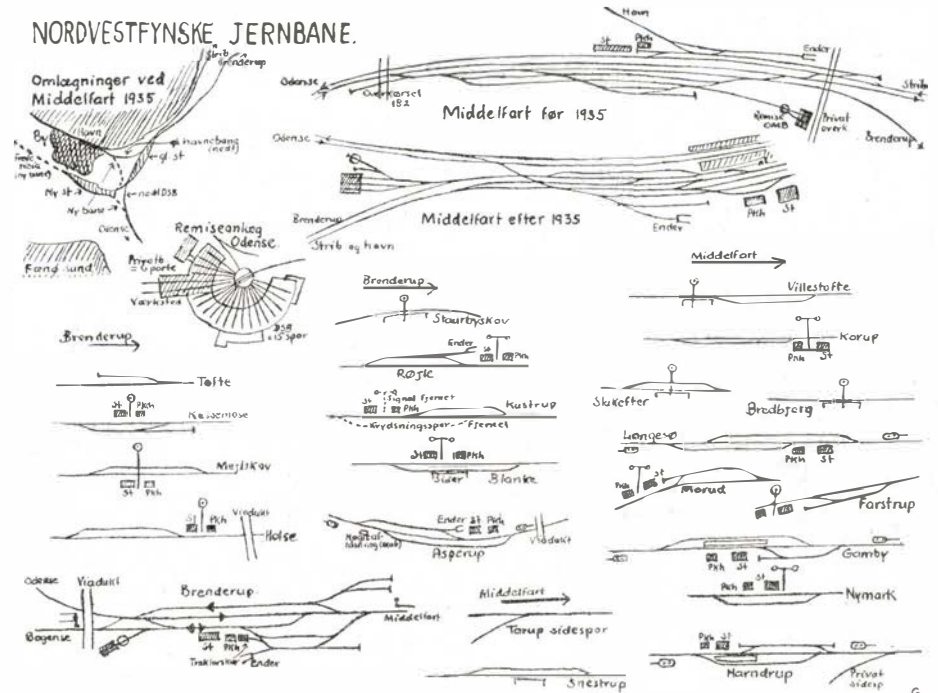
Så godt rustet, at banen aldrig har ejet et regulært dieselloko, men klartet såvel person- og godstrafik med disse vogne.

Ved særlige store opgaver som f. eks. spejderjamboree i 1960 og undtagelsesvis under stor roetrafik må så dampen træde til, og den er rede.

Bygninger og spor

Af 20 betjente stationer er de 17 banens egne og heraf er de 13 ekspeditricebetjent.

NORDEVSTFYNISKE JERNBANE.

Nykøbing F. Bryghus ^{A/S}

Hele familien bliver velklædt hos

H. SCHMIDT
STUBBEKØBING

Aktieselskabet

Maribo Trælasthandel

Leverandør til Lollandsbanen

W. WULFF & SØN

v/ HANS WULFF

Maribo

murermester

Telf. 238

Udfører arbejder for L J

POUL NICOLAISEN

malermester

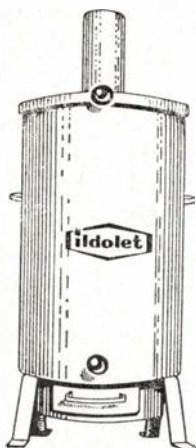
Udfører arbejder for L J

Telf. Maribo (03) 885 - 484

ILDOLET AFFALDS- & PAPIRBRÆNDEREN

PAT. ANM.

Tilintetgør Deres papir og brændbare affald paa en nem og billig maade.

ILDOLET er fremstillet af 2 mm jernplade og forsynet med røgaftræk med gnistfanger samt rysteriste og askeskuffe.

ILDOLET er let at antænde, brugsanvisning følger med hver brænder.

Kræver ingen pasning.
Minimal røgudvikling.

ILDOLET leveres i standardudførelse for anbringelse i fri luft, men kan uden merpris leveres for tilslutning til skorsten.

ILDOLET er solgt til talrige offentlige institutioner, sygehuse, læger, banker og private m. fl.

ILDOLET føres som lagervare i nedennævnte 3 størrelser, men fremstilles i øvrigt i enhver størrelse efter ønske.

Model O., indhold 300 l., pris kr. 325,00

Model I., - 190 l., - kr. 190,00

Model II., - 160 l., - kr. 170,00

Priserne er gældende franko leveret nærmeste station.

Fabrikation og salg

Fa. Willy Schmidt

Askov pr. Vejen - tlf. 727

skurvogne

- huse på
hjul
- til alle
formål

SOLUS 4-hjulede skurvogne leveres i standardudførelse for 5-12 mands „besætning“ — med eller uden redskabsrum eller formandskontor.

Faas desuden som beboelses- og værkstedsvogn eller kontor — indrettet for ingeniører og arkitekter.

Alle skurvogne er forsynet med garderobereskabe med laager og indiv. hylde, borde og taburetter samt gasbord, haandvask m. m.

H. SØNDERBY & CO

Maskinfabrik, TARM
Telf. *333

En ost, De vil nyde som et kunstværk

»Castello«

.. ER EN KULINARISK OPLEVELSE

Det er en gylden regel for opbygningen af et festmåltid — frokost som middag — at nydelsen må kulminere i ostepretningen.

Vil De som vært og værtinde være sikker på succes, så byd Deres gæster Castello.

Den er lidt dyrere — men De bliver hurtigt klar over, at den er pengene værd.

Castello fås hos ostephandlerne.

Prøv den i dag for Deres egen mund!

THOLSTRUPS OSTERIER — Telefon Taulov 148

6 trinbrætter og et industrisidespor (Tarp) skal føjes hertil.

Egne remiser haves i Middelfart, Brenderup og Bogense (sidste 2 steder kun med hver een plads). Endvidere haves 1 remiseplads i NFJs remise i Bogense, og i Odense sammen med OKMJ i alt 6 pladser i den nyopførte DSB-remise, hvor ligeledes et moderne værksted dels med OKMJ.

Til forannævnte remisebygninger kommer er traktorremise i Brenderup.

Skinnerne varierer fra gamle 37 kg DSB-skinner til 22,37 kg, hvilke sidste for størstedelen af strækningernes vedkommende er enerådende. Dog er visse kurver i de senere år forsynet med nye skinner, delvis for midler bevilget ved moderniseringslån.

Økonomien

Der er som bekendt 3 slags statistik, og der er også flere måder at stille økonomisk resultat op på.

Det gavner ikke en i forvejen dårlig sag, at et fynsk dagblad i 1959 skriver om OMB:

»Værsgo', her er 8 kr., men hold Dem så fra banen« (2 spaltet overskrift). Ydermere anføres, at banen giver 2000 kr. i underskud om dagen, og at det koster 140 kr. for skatteyderne, hver gang et tog sendes fra Odense til Middelfart.

I stedet for som i overskriften at anføre, at hver rejsende »koster« skatteyderne 8 kr. kunne man skrive: »Er De klar over, at De på OMB kører til særlig billig takst,

udsalgsprisen ligger endog under indkøbsprisen«.

Besættelsesårene

Vekslede gode og dårlige tider har været medbestemende for den udvikling, der har fundet sted indenfor jernbanens 50-årige levetid, men et ganske særligt tidsafsnit blev dog krigs- og besættelsesårene 1940—45.

De første besættelsesår forløb nogenlunde normalt, men med betydelig forøgelse af såvel person- som godstransporterne med en deraf følgende øget belastning for såvel personale som materiel.

Efterhånden som restriktionerne på benzin, olie, kul og gummi strammedes — og transport med private befordringsmidler faktisk umuliggjordes — stillede der meget store krav til banen.

Hvem husker ikke de på motorvognene monterede gengas-anlæg og den idelige påfyldning af bøgetræ.

Dertil kom, at Nordvestfynske Jernbane fik krigens følger ind på nærmere hold i form af utallige sabotagehandlinger og sporsprængninger, der bevirkede, at toggangen i disse år mange gange måtte indstilles helt eller delvis, indtil udskiftning af skinner og sporskifter var foretaget.

Det er vel ikke for meget sagt, at med krigens afslutning 5. maj 1945 var et tidsafsnit passeret, der viste, at banen i disse trængselsår i høj grad blev den redningsplanke, der på det trafikale område sikrede og opretholdt forsyningerne til og fra den egn, der er dens naturlige opland. G.

Brenderup station fra viadukt i øst

Flytning og pakning overalt

Forlang tilbud

K. HANSEN

vognmands- og flytteforretning
Nørregade 56 - Vejen - tlf. 58 og 558

Fyn

GLAMSBJERG BANK

udfører alle bankforretninger
på billigste måde
Tlf. 40

CHR. PEDERSEN

Slagtermester

Kun 1. kl.s kød og flæsk
Nørregade 28, Glamsbjerg, tlf. 65

NYBORG

MARIN's RADIO

Gl. Torv - Tlf. 1452
Alle førende mærker
i RADIO og FJERNSYN

Damefrisørsalonen CHIC

Blegdamsgade 2 - Nyborg
Moderne frisure, kold permanent
Inga Rubæk - tlf. 1616

Varme efter ønske
med det økonomiske

Søby Oliefyr
med Danfoss automatik
Kr. 1285,- Nærmeste
forhandler anvises.
Forhandlere antages i
enkeltvis distrikter.

FA.: SØBY OLIEFYR SØBY ÆRØ tlf. (0958) 201

Salgschef Kaj Andersen, tlf. Faaborg (0961) 1195

Salgskontor: Fa. AGENZIA

Lynbyvej 385 - telf. Gentofte 6003

Privatbanernes

Personalehåndbog

ny udgave 1961 - kr. 6.00
Leveres fra
Kontorchef AAGE VELLING
Ketilsvej 51 - Bagsværd

Sjælland

P. Nordsten $\frac{1}{5}$

Landbrugsmaskinfabrik
HILLERØD

Malerfirmaet

C. A. Andersen & Co.

Slangerupvej 20, Hillerød
Udfører arbejder for privatbanerne.
Telefon Hillerød 1916

RUD. PALLESEN

Bogtrykkeri - Papir en gros
Gutenberghus - Hillerød - Tlf. *44

KLAMPENBORG

WILLY BENTZEN

MURERMESTER
Udfører arbejder for DSB
Strandvej 615 - Tlf. Bellevue 129

KAI NIELSEN

Blikkenslager - aut. gas- og vandm.
Amtsvej 13. - Tlf. Allerød 46
Skiferarbejde . Sanitet . Centralvarme
Udfører arbejder for DSB

København

A A B A L

Det danske Vindueskompagni
Udfører arbejder for DSB
Vinduespolering overalt
P. Bangsvej 233 . Valby . Tlf. 71 49 81

PREBEN SCHULTZ

Blikkenslager - aut. gas og vandm.
Howitsvej 18 - Tlf. Gothåb 6206
Privat: Fasan 4520
Udfører arbejder for DSB

GLARMESTER

A. HANSEN & SØN

(Dansk Glasmaleri)
Udfører arbejder for DSB
Valby Langg. 30 . Tlf. Valby 1 og 353

Gør Deres indkøb hos vore annoncører

RUTEBIL nyt

Københavns private rutebiler

der besøger trafikken i Københavns omegn befordrede i 1960 40 mill. passagerer, der gav en indtægt på 15 mill. kr., hvilket bliver under 30 øre pr. billet. Senere er billetpriserne steget, men det er ikke meget.

100 nye DSB rutebiler

Mod sædvane var der ingen i finansudvalget, der gjorde ophævelser, da trafikministeren bad om eksprespenge 11 mill. kr. til 100 nye rutebiler, altsammen forskud på beløb, der først vil figurere på finansloven 1962-63.

Erindres det . . . .

For 50 år siden — januar 1912

Hillerød-Frederiksværkbanen har afgivet protest mod planerne om at forlænge Slangerupbanen til Frederiksværk, idet man hævder at al gods og persontrafik til København, da ville foregå med denne bane, hvilket fuldstændigt ville ødelægge Frederiksværkbanen.

En deputeret fra Hundested har været hos trafikministeren, hvem man har forelagt en plan om en Dampskibsforbindelse mellem Grenå og Hundested, samt en skitse over Slangerupbanens forlængelse til Hundested, hvilket man mener ville blive den ideelle hurtigrute til nordjylland.

For 25 år siden — januar 1937

14/1. Kraftig snestorm over hele landet. Togtrafikken sinkes stærkt.

*
»Lille Johannes«, det lille motortog mellem Vejen og Gesten påkørte i en over-

skæring en lastbil, hvorved motortoget væltedes i grøften.

*
17/1. Sneen afsporer tog på strækningen Hjørring-Hørby.

*
18/1. De svenske statsbaner sælger 11 brugte loko til DSB for 23.700 sv. kr. pr. stk. samt reservedele for 16.350 sv. kr. (E-maskinerne).

*
18/1. På Horsens Vestbaner påkørte et hjælpetog et indesneet tog. Ved uheldet ødelagdes motorvognen og 5 rejsende kvæstes. Da ambulancerne fra Horsens ikke kunne køre ud grundet sneen, blev de kvæstede anbragt i en beskadiget personvogn, som dog kunne trækkes efter hjælpetogets damploko, der på denne måde bragte dem til Horsens.

*
19/1. Ny snestorm lammer Nordjylland og skaber trafik-kaos.

*
Statsbanerne bestiller nyt materiel for 6 millioner kr., deriblandt en ny kongevogn samt 8 diesel elektriske motorvogne.

*
19/1. Sne-orkanens frygtelige hærgen over Danmark. Al regelmæssig toggang aflyst. Talrige afsporinger og fastkørte tog og sneplove. Færgeoverfarterne indstillet. Rutebilerne kører ikke. Statstelefonen afbrudt mange steder.

*
30/1. Gentofte kommunalbestyrelse vil deltage i forhandlinger om Slangerupbanens elektrificering.

VILLA SÆLGES

Tjørnegade 24, Fredericia,
med 2 lejligh. sælges. Evt. byttes 3 v. m. kam. i villaen med 2-2 $\frac{1}{2}$ v. moderne lejligh. i København. Henv. fru H. Jørgensen, Sorgenfrigade 6. Kbh. N.
Telefon Ægir 6657 y.

Et godt tilbud fra DERNÄ

PHILIPS

PANORAMA 23" TV kr. 1595.-

- leveres på vore kendte
kontobetingelser

DERNÄ

RADIO & TV $\frac{1}{5}$
RYESGADE 24 - ÅRHUS - TLF. 2 00 99

Dansk Jernbane Klub

Sekretariatet: Telf. HEIrup 794v - tirsdag-fredag kl. 10-14

Siden sidst

Søndag den 3. december var der demonstration i Østerport remise af klubbens nu udvendig istandsatte personvogn Cyp 4656 fh. KSB C 20. Vognen er nu malet i sin oprindelige grønne farve og med sit gamle ejendomsmærke KSB C 20. Vognen mangler nu indvendig istandsættelse, men denne vil dog blive udført på klubbens sporområde på Klampenborg st. Derimod skal vor personvogn GDS C 40 have en lignende oppudsning i Østerport remise i vinterens løb.

Vi har stadig brug for hjælpere til vore restaureringsarbejder

Med velvilje fra DSB var F 457 stillet til rådighed for ud- og indrangering af Jernbanemuseets rullende materiel, der er opstaldet i Østerport remise. I det efter årstiden strålende vejr blev der rig lejlighed til fotografering af P 125 (tidl. KSB nr. 6) tilkoblet vor KSB vogn samt senere en Bj kupevogn. Endvidere var andre af Jernbanemuseets uerstattelige gamle materiel ude at blive luftet for en kort stund, Fs 263, Hs 363, »gamle Ole« med lodretstående kedel, »Jakob« og den gamle to-etagers klampenborgvogn Co m. fl.

Jernbanemuseets leder, trafikkontrollør E. L. Parbøl, fortalte interessant om de mange klenodier, som museet har herude. Der var også lejlighed til at bese de to gamle kongevogne.

Forevisningen, der var godt besøgt, forløb til alles tilfredshed, og DJK kunne igen notere en succes.

På klubbens mange deltageres vegne takker vi herved DSB, herr Parbøl og det personale, der var stillet til rådighed, for en fornøjelig og udbytterig formiddag.

Måtte vi dog snart få bygget det med længsel ventede jernbanemuseum, så det kan blive muligt at få samlet alle de histo-

riske jernbaneværdier, som vi ved er opstaldet rundt om i landet. Derved vil det altsammen komme til sin fulde ret og på værdig måde medvirke til at øge interessen for jernbanerne. »S«.

Er jernbanepersonalet ikke interesseret?

Det er noget af en skuffelse for DJK, at der ikke er mange, mange flere af banernes personale, der er medlem af klubben, hvad grunden så end kan være. Det er dog et absolut prisværdigt formål vi har at udbrede kendskabet til og interessen for enhver art af jernbanedrift, samt at fremme den rette forståelse af banernes problemer i bred forstand.

Restaureringsarbejdet

Som det fremgår af ovenstående, er restaureringen af DJK/KSB C 20 nu så vidt fremskredet, at den udvendig fremtræder i Slangerupbanenes originale grønne farve, men meget arbejde mangler endnu, da vognen er fuldstændig ryddet for indmad. Vi har derfor et særligt ønske om, at et par »træmænd« vil melde sig, og give en håndsrækning med opsætning af skille- rum, sæder m. m. En »stafferings-ekspert« efterlyses ligeledes. For medlemmer, uden specielle kvalifikationer, er der stadig nok at tage fat på, bl. a. skulle DJK/GDS C 40 der i øjeblikket henstår i Hillerød, meget gerne snart dukke op på Østerport, hvor der venter den en lignende »overhaling«, som den C 20 fik.

Restaurerings-afdelingens mødetider er stadig: *lørdage* kl. 13-17; Østerport remise (nedgang fra Langeliniebroen), og *søndage* (formiddag): Roskilde maskindepot.

Fra dagbogen

27/11 Skødstrup. En 75 årig mand blev i eftermd. påkørt og dræbt på over-skæringen i Skødstrup. Blinklysene var i gang.

28/11 Løsning. Da Nordpilen ved 15-tiden passerede Løsning opdagedes det, at en kupédør stod åben. Ved et strækningseftersyn fandtes en mand liggende i banegroften med en flænge i hovedet. Han førtes til sygehuset i Vejle.

„DELIKATESSEN“

ved fru V. Høgh, St. Billes Torv 18
Alt i kød og flæsk
Små varme retter - smørrebrød
Sild - salater - pålæg
Telf. Århus 6 86 27

GULDHORNET

1. kl.s restaurant
Banegårdsplads 10, Århus
Telefon 2 02 62

KARL PETERSEN & V. CHRISTENSEN

Aut. gas- og vandmestre
Blikkenslageri
Marstrandsgade 7, Århus
Telefon 2 85 50 og 6 47 59

Den rigtige vin

Elm Iversen Vinhandel

Flensborggade 11
Telefon Eva 8082 - 8201

Båndtransportører

Stationære transportanlæg

til alle formål
Indhent tilbud

Videbæk Maskinfabrik

CHR. HANSEN & SØN - Nørregade 25 - Telf. 143

Alle gymnaster foretrækker

GYFA

gymnastikdragter og gymnastiksko
Forlang katalog

GYFA - Glamsbjerg - telefon 110

Sjælland

ERIK W. NIELSEN

Tlf. Borup 29
1. kl.s kød og flæsk.
Hjemmelavet pålæg.
Alt i konserver.

Borup-Kimerslev kommune

Velbeliggende grunde
til bolig og industri.
Fordelagtige vilkår.
Alle oplysninger på tlf. Borup 110

ERIK SØE OLSEN

Urmager – Guldsmed
Borup. Tlf. 63

PALLE PEDERSEN

Manufaktur – Herreekvipering
Borup st. Tlf. 74

SCANDIA-PLASTICS

udfører specialopgaver
i plastics
Tlf. Borup 150

Povl Møllers Maskinfabrik

Aktieselskab
Borup - Telefon 27

HOLSTED ANDELSMEJERI

1. kl.s mejeriprodukter
Telf. Næstved 72 03 82

H. JESSEN A/S

Køgevej 56 – Tåstrup
Brændsel – Olie – Trælast
og bygningsartikler
Tlf. *99 00 26

Borup Bank

Filial af Banken for Ringsted
og Omegn
Alle bankforretninger udføres
Tlf. Borup 28

28/11 Frederikssund. Kl. 7,45 skete der et alvorligt sammenstød mellem persontog fra Ballerup og stationens rangertraktor med ni affaldsvogne. Ved sammenstødet afsporede togets Mo vogn og tre godsvogne. Rangertraktoren blev fuldstændig knust, men føreren af den sprang af i rette tid. De rejsende, hvoraf de fleste var skolebørn slyngedes rundt i vognene. 4 børn og 2 voksne kom lettere til skade.

29/11 Korsør. Kl. 5,20 skulle portør N. A. Jensen, Korsør, ledsage et My-loko fra remisen og til perron. Herunder stødte han hovedet mod en lysmast. Han formåede dog at holde sig fast til maskinen standsede. Han blev indlagt på sygehus med hjernerystelse.

Kl. 6,50 indtraf et nyt uheld, da starb. Orla Møller under rangering trådte tilbage i nabosporet og blev væltet om af et andet rangertræk. Han kom heldigvis til at ligge mellem skinnerne, så vognene passerede uden at ramme ham. Han indlagdes på sygehus til observation.

29/11 Helsingør. Da et godstog ved 14-tiden var under indkørsel på stationen kørte det mod stopperen og videre ind i jordvolden. Der skete betydelig materiel skade.

2/12 Slagelse. Da Nordekspressen ved 10,30-tiden skulle passere stationen kørte en stationsarbejder over sporet med en perrontraktor. Lokoføreren gav fløjtesignal, hvorved stationsarb. blev klar over faren og sprang af traktoren, der kort efter blev fuldstændig knust. Norddekspressen blev forsinket en time.

2/12 Gedser. På grund af usædvanlig lavvande måtte flere færgeture aflyses i et døgn.

14/12 Gatten. En varebil kørte ved 9-tiden ind foran et godstog, da dette passerede overskæringen i plantagen. Bilen blev slæbt med toget ca. 200 m. Føreren af bilen var død ved ankomsten til sygehuset.

17/11 Vindblæs. En personbil blev i dag påkørt af toget fra Hobro på overskæringen Salling-Vindblæs. Bilen rullede flere gange rundt og endte et stykke inde på marken. Føreren af den kunne dog selv kravle ud af vraket.

21/12 Gjern. En beruset mand var i dag faldet i søvn midt i sporet. Lokoføreren på toget fra Silkeborg opdagede manden, men toget kørte over ham uden at der skete ham noget.

28/12 Erstatningssag. En købmand fra Kolind var i juni 1958 årsag til et sammenstød med et motortog på overskæringen mellem Thorsager og Ryomgaard. DSB havde krævet 1612 kr. for skade på materiellet. Købmanden påstod sig frifundet, da hækken langs banen var højere end den tilladte meter, og derved spærrede for udsynet. Retten besigtigede stedet, og kom til det resultat, at købmanden bør pålægges to trediedele af ansvaret for skaden og DSB en trediedel. Købmanden domtes derefter til at betale 1075 kr. til DSB.

22/12 Ålborg. Under rangeringsarbejde ville starb. C. Hostrup Nielsen, Ålborg, træde tilbage efter at have skiftet et sporskifte, han snublede og faldt ind i sporet, men så heldigt at vognen passerede over ham. Han slap med en kvæstet albue og hudafskrabninger.

27/12 Frederikshavn. En bilist kørte i nat gennem den sænkede bom på en DSB-overskæring. Ledvogteren løb med rødt lys mod det ventende tog, men forinden var det lykkedes bilisten at bakke bort fra sporet.

28/12 Odense. I det glatte føre gled ekstrarb. L. P. Hansen ved 11,30-tiden og kom under en rangertraktor. Han fik sin ene fod kørt af på stedet, og på hospitalet mente man det nødvendigt at amputere den anden fod.

30/12 Holmstrup. Da lyntog Limfjorden ved 20-tiden nåede Holmstrup opdagedes det, at der var ild i en af motorerne. Odense brandvæsen mødte og slukkede ilden. De rejsende blev optaget af Hamborg-ekspres og kom til Odense med ca. 50 min. forsinkelse.

— Danmark er det eneste land i Europa hvor loko- og motorpersonalet kan se om blinklyssignaler ved overskæringer er tændt.

— Som følge af den store stigning i det danske rejselev har DSB rejsebureauerne sidste år haft en omsætning på 59 mill. kr. mod 50 mill. kr. året før.

— I anledning af den store succes på hurtigruten Kalundborg-Århus, har DSB nu ansøgt om bevilling til et søsterskib til Prinsesse Anne-Marie til denne overfart.

— DSB skal nu bygge et ocean-olicanlæg på det store areal mellem motorvejen og revsporet ved Halsskov havn, hvor der skal bygges en oliepier til de store tankskibe og foretages uddybning.

— Modelbanetoget i banegårdshallen i Ålborg, der kun har været i gang i et halvt år, har på den tid indkørt over 11.000 kr. à 25 øre pr. start. De mange penge blev til jul fordelt til humanitære formål.

— DSB rejsebureau i Kolding har det sidste år haft en omsætning på 1½ mill. kr. og man må nu se sig om efter uvidelsesmuligheder af bureauets lokaler.

— Helsingør havn har tre gange så mange anløb af skibe som havnen i New York. Da det ofte kniber for havnens

personale at få telefonforbindelse med færgerne, vil dette nu blive forsynet med Walkie-talkie anlæg.

— Århus modelbaneanlæg i hallen har sidste år indkørt 4750 kr. der er fordelt bl. a. til Århus Blindeforening og Evnesvages vel.

— Den 27. decemb. lukkedes bommene i Hadsten for sidste gang, og den nye viadukt blev taget i brug.

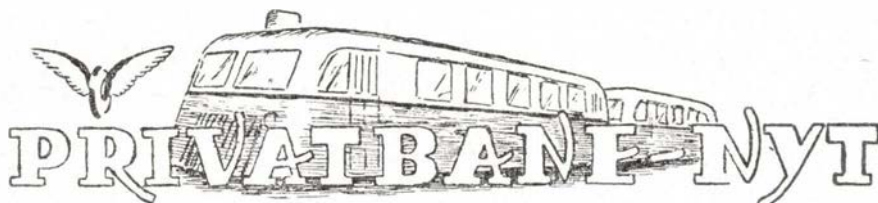
— Sporkurverne på Bolderslev station bliver nu rettet ud, og der kan derefter køres indtil 100 km/t gennem stationen.

— Wagons-Lits har nu lovet at udskifte de gamle sovevogne, der er af træ, på ruterne København—Jylland, med nye blå stålvogne. Men det kan ikke blive før i 1963.

26/12 Rødkjærbro. Da skinnebustoget til Silkeborg i eftermd. var kommet et stykke udenfor stationen, rev påhængsvognen sig løs. Motorføreren opdagede dette og bremsede skinnebussen, men da påhængsvognen stadig var i drift, løb den mod motorvognen, og de to vogne var så indfildrede i hinanden, at Falck måtte tilkaldes for at få dem skilt. Der skete kun materiel skade.

Langelandsbanen. Rudkøbing byråd har enstemmigt anbefalet, at DSB fra 1. oktober, når banedriften ophører, overtager både person- og godstrafiken mellem Svendborg—Rudkøbing—Bagnkop. Biletpriserne vil blive 20—25 pct. billigere ved rutebildrift. Banens personale ca. 30 funktionærer og ca. 30 løsarbejdere er alle opsagt pr. 1. oktober, og der er nu arbejde igang, for at skaffe disse beskæftigelse ved DSB og dels ved andre privatbaner.

Lollandsbanen. Moderniseringen af Maribo banegård skrider planmæssig frem. Ved juletid blev de første af fem elektriske ure opstillet på perron 1 og 2. — Banens togopvarmning står nu foran en længe tiltrængt modernisering. Man har fundet frem til at indrette varmecappaturer i pakvogne efter samme system som bruges i DSB Myrnerne, og to min. efter start har man et tryk på otte atmosfære. De to første anlæg er i brug og yderligere to vil snart følge efter. Hele det komplicerede monte-

5/12 Klim. Den stærke blæst satte i aften en godsvogn på læssesporet i drift. Den sprangte stoppebommen og fortsatte mod Bonderup. Da skinnebustoget fra Thisted nærmede sig Gøttrup trinbræt, opdagede motorfører A. Eriksen, Ålborg, godsvognen foran sig, men for sent til at få bremsat toget. Godsvognens puffer pressedes ind i skinnebussens førerrum. Forinden havde Eriksen væltet sig ned på gulvet. Ingen af passagererne kom til skade.

9/12 Sønderholm. Ved 14-tiden kørte en varebil ind foran et godstog fra Nibe på overskæringen ved Sønderholm. Toget der var gennemkørende, ramte bilen med stor kraft. Begge døre sprang op og føreren blev slyngget ud af bilen. Han pådrog sig hjernerystelse og forskellige kvæstelser.

11/12 Biersted. En traktor med påhængsvogn kørte i fmd. ind foran toget på en markvejsoverskæring ved Nørang. — Traktoren slap over, men påhængsvognen knustes af motorvognen.

23/12 Horsens. En 38-årig mand kørte i eftermd. på cykel ind på Ny Havnegade overskæringen i Horsens og blev påkørt og dræbt af toget fra Odde. Der er både blinklys og klokker ved overskæringen.

23/12 Beldringe. En personbil hvis fører for sent opdagede skinnebussen fra Bogense blev i middag påkørt på overskæringen ved Allesø. Bilen slæbtes med et kort stykke, og de to, der befandt sig i bilen, pådrog sig forskellige lettere kvæstelser. Der er ikke blinklys ved denne overskæring.

SKRÆDDERFIRMA

Flamenco

ÅRHUS 4/5

ALT I HERRE- OG DAMESKRÆDERI

MÅLKONFEKTION I FINESTE UDFØRELSE
PROVINSENS STØRSTE UNIFORMSSKRÆDERI
Konto oprettes gerne

Søndergade 44 - Tlf. 3 15 33

Åben 8—17 - lørdag 8—13

Det er ikke alle, der ved

— at gode forbindelser med hurtige tog i Grindsted eller Trolldhede, gør rejsen mellem Kolding og Brande, Silkeborg, Randers, Herning, Viborg, Holstebro og

flere jyske stationer billigst og hurtigst over

TROLDHEDEBANEN

CAFETERIA — FRISK SMØRREBRØD

lige til kl. 22. De drejer blot 2 31 41

— SMURT SPECIELT FOR DEM

— og fordi vi fremstiller hver enkelt ordre særskilt kan vi opfylde alle Deres ønsker om indbydende smørrebrød — til en hyggelig aften, til festen eller til de uventede gæster. De risikerer aldrig at få „lager-smørrebrød“, men De er sikker på helt friske varer hver gang.

Flamenco - express

Hj. af Banegaardsgade og Frederiksballe

Aalborg

K. MORTENSENS EFTF.

SLAGTERFORRETNING
Jernbanegade 3, Aalborg. Tlf. 24015
1. kl.s kød og flæsk
Hjemmelavet pålæg

BRØDRENE MORTENSEN

MOTOR- OG MASKINFABRIK
Nyhavnsgade 80 - Aalborg
Tlf. 2 39 30 - 3 58 16

A/S Norvin & Larsen

ingeniør- og
entreprenørforretning
Udfører arbejder for DSB
Jernbanegade 21 - Aalborg
Telefon 2 85 99

Konfektureforretningen

- **TRIO** -
Østerbro 24, Aalborg. Tlf. 2 59 18
Udvalg i chokolade og konfekture
Specialiteter i gaveæsker

Det danske Gødnings-Kompagni A/S

Aalborg afdeling
Tlf. *2 00 22

Aalborg - tlf. 2 46 26

Kolonialforretningen

Poul Paghsg. 16, Aalborg
PER LARSEN
Kolonial Vine Tobakker Konserver
Spec. Kaffe
Telefon Aalborg 2 25 08

Jernbanepersonalet anbefales

Forbrugsforeningen af 1872

Aalborg

Afdelinger over hele byen.

Randers

HULTÉN SKJORTEFABRIK

Leverandør til etaterne
Kløstervej 40 - Randers - Tlf. 3725

ØSTJYDSK AUTO KØLER SERVICE

Nye elementer for auto- og traktor-
kølere - Reparationer og rensing
udføres hurtigt.

Udenbys ordrer ekspederes omg.
Vestergrave 39, Randers. Tlf. 5437

E. D. Christensens Eftf.

Mogens Hjort Larsen
aut. el-installatør
LI Voldgade 12-14, Randers. Tlf. 2579
- en sikker forbindelse
til alt elektrisk

Varmelakerin. Udf. arbejder for DSB
Dr. Lassensgade 10 - Randers
Telefon 5 og 5592

Købmand EJLERTSEN

Hj. af Mariagervej og Nr. Boulevard
Telefon Randers 586
Kolonial - Kaffe - Konserver
Vine og tobakker

Kiosk LERVANGEN

v/ C. H. PEDERSEN
Lervangen 56, Randers, tlf. 6225
Dag- og ugeblade - Skriverekvitter
Telegrammer til alle lejligheder.

Gørup Christensen

Installationsforretning

Lamper og lysekroner

Energivej 53 - tlf. 2115
Randers

Niels Ebbesens BAR

Storegade 12 - Randers - Tlf. 1744
Her får De maden uden ventetid
til billige priser.

Jernbanepersonalet foretrækker

BLUME MARGARINE

- - et Randers-produkt

Randers

Ankerstjerne & Eriksen

Bogbinderi
Jens Schriver (ny indehaver)
Kun 1. kl.s arbejde
Storegade 10 - Randers - tlf. 1853

Foto - Kino

JOHAN CHRISTENSEN - RANDERS

FREDERIKSHAVN

BOLETTE

Danmarksgade 45 - tlf. 2 20 25

Hele familien velklædt paa konto

HJØRRING

P. BARSLUND

Glarmester
Østergade 34, Hjørring. Tlf. 1773
Alt glarmesterarbejde udføres.
Tilbud og overslag gives

Aktieselskabet

Pedershaab Jernstøberi

Brønderslev
Telefon 161 og 162

Jernbanepersonalet benytter SPAREKASSEN FOR AARS OG OMEGN

Indlånskapital 11,2 mill. kr.
Tlf. Års 25 og 251

VRAA APOTEK

Telf. Vraa 61

Skive

Udlejning af gravemaskiner

3 1/2 t. transport. kran på lastvogn.
Transp. af gravemask. bulldozere
m. m. indtil 20 t. Indhent tilbud
SKIVE MØBELTRANSPORT
Tlf. 926

CITY-SKO

Adelgade 4 - Tlf. 193 - Skive
Herre-, dame- og børnefodtøj

ringsarbejde er udført af banens egne folk under værkfører Skadborgs ledelse.

Alborg privatbaner. Det kan nu anses for givet, at den 12 km lange banestrækning mellem Sæby og Frederikshavn nedlægges samtidig med sommerkøreplanens ikrafttræden d. 27. maj d. å.

Vemb—Lemvig—Tyborøn Jb. Banens underskud blev på 358.233 kr. mod 359.085 kr. året før. Antal rejser var faldet med 3,8 pct. Til gengæld har banens rutebiler haft en stigning på 8000 passagerer. Godsbefordringen havde holdt sig uændret.

Vejle—Vandel—Grindsted Jb. i likv. Banens pensions-forpligtelser er steget fra 2,1 mill. kr. til 2,4 mill. kr., hvilket betyder, at likvidationsunderskudet bliver ca. 1 mill. kr. Der regnes herefter at kunne blive en dividende på 62 pct.

Hørve—Vørslev banen i likv. Banen har et regnskabsmæssigt underskud på 79.500 kr. som ventes udlignet ved et mindre tilskud til OHJ og HTJ, hvis krav oprindelig lød på 300.000 kr. til fællespensionister. Man venter nu på ministeriets sanktion derpå, hvorefter der bliver indkaldt til afsluttende generalforsamling.

FOTO hobby

M Ø R K E K A M M E R - T E K N I K

Positiv-Mørkekammeret — Sorthvid

Forarbejdningsfejl, deres årsager, og hvordan man undgår dem —
Fejl, der opstår under forarbejdningen af fotopapiret

Under fremkaldelsen.

Den efter recepten friskblandede fremkalder lugter kraftigt som rådne æg.

Årsag: Natriumsulfit, der i næsten alle papirfremkaldere benyttes som konserveringsmiddel, er blevet forvekslet med natriumsulfid.

Natriumsulfit (svovlsyrligt natron, natrium sulfurosum) er et farveløst og lugtfrit krystallinsk pulver, der bør opbevares i tæt tillukkede glas, da det ellers let undergår kemiske forandringer.

Natriumsulfid (svovlnatrium, natrium sulfurat) danner farveløse krystaller, der er let opløselige, og som i vandige opløsninger lugter af svovlbrinte. Saltet, der benyttes til toning, må opbevares omhyggeligt tillukket i brune flasker med gumiprop. Svovlbrinte giver gassløb på uforarbejdet fotografisk materiale.

Forebyggelse: På flaskens etiket bør man benytte betegnelsen »svovlnatrium« i stedet for »natriumsulfid«.

Den efter recepten friskblandede fremkalder farves hurtigt brun.

Årsag: Man har glemt at sætte natriumsulfit til opløsningen. Metol- eller hydrokinonholdige opløsninger misfarves hurtigt under påvirkning af luftens ilt, fordi

de går over i brune, kinonagtige forbindelser, hvorved de bliver anvendelige til fotografiske formål. Derfor indeholder alle fremkaldere, der benyttes i mørkekammerarbejdet, en sulfit, — enten natriumsulfit eller kaliummetabisulfit.

Forebyggelse: Ved blanding af fremkalderen bør man først afveje alle kemikalierne og derefter opløse dem omhyggeligt i den rækkefølge, der er foreskrevet i recepten.

Billedets sorte partier opnår kun en meget ringe dækning.

1. årsag: Fremkalderen er for kold. — De gængse fremkalderopskrifter er afstemt efter en arbejdstemperatur på ca. 20° C. En normal Metol-Hydrokinon-fremkalder den dobbelte fremkaldertid ved 15° C, og den halve ved 25° C. — Medens metol er forholdsvis ufølsomt over for temperaturforskelle, nedsættes hydrokinonets aktivitet betydeligt ved lave temperaturer og ophører til slut fuldstændigt. Temperaturen forandrer fremkalderopløsningernes karakter overordentlig kraftigt.

Forebyggelse: Kontroller fremkalderens arbejdstemperatur.

2. årsag: Man har glemt at sætte hydrokinon til fremkalderen. Metol fremkalder ved normal alkalitet hurtigt, men uden

store dækevne. Hydrokinonets reduktionsevne er, med same alkalindhold i opløsningen, betydelig større.

Afhjælpning: Det anførte kvantum hydrokinon tilsættes.

Agfa Omvendeservice

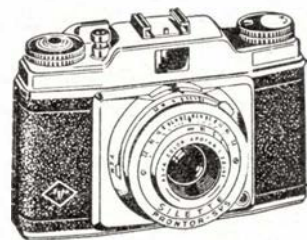
Agfa har fra nytår åbnet sine nye laboratorier i Glostrup, og man beder derfor om, at alle Agfa omvendefilm, farve og sorthvid, sendes direkte til:

Agfa Omvendeservice
Vibeholmsalle 3, Glostrup
Tlf. *96 6766

De Skulle Bruge

KAMERAER OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

Hørebilleder

- Læg mærke til det, de dér spiller!!
- Ja, — det er jo Kreditorernes indtogsmarch!?
- Rigtigt, — og du kan også høre akkorden, — som jo er dominerende i det stykke!??

Møbler

i

4 etager

MØBELGAARDEN

v/ M. Schmidt

HUSK! Sønderbro 12, ind i gården,
det betaler sig

10 % kontant rabat

Sønderbro 12 - Haderslev
Telf. 2 41 62

JENS PETERSEN

International Spedition og Transport A/S

BY. 9009

Mi. 1310

København K. - Amaliegade 26

Aarhus

Ny Modeforretning

med alt i KJOLER
bluser og nederdøle

Ruth Allen

Banegårdsgade 1 - Århus - tlf. 2 16 83

Birkefeldt

SKANSEPALÆET

telf. Århus 2 15 75

Alt i kolonial - vine - tobak og
konserves

Prøv vor ekstrafine kaffe
3 % rabat på alle varer

— ny energi
til dansk industri

Århus

* 3 69 22

NIMBUS BUDENE

Stort som småt -

Biler, motorcykler, vogne
indtil 2½ tons.

Samsøgade 4 - Århus - Tlf. 2 33 88

1/3 COORDINA

Budcentralen SPAR ES

Kroghsgade 8, Århus, tlf. 2 83 34

Samvittighedsfuld og reel behandling

Eigil Sørensen

Aarhus Bedemands- og Begravelsesforretning

H. J. Madsen

Ring til 2 28 66

(også søn- og helligdage form.)

Jægergårdsgade 17-19, Århus

Korset Specialisten

Dagmar Schultz Petersen

KAWO korsetter

Ryesgade 28 - Telf. Århus 2 40 26

Arbejder Spare- og Laanekassen

for Aarhus og Omegn

Sv. Aa. Brandstrup Kolonialforretning

Sdr. Ringgade 47 - Århus - tlf. 4 32 44

Kolonial - vin - konserves - tobak

1. kl.s kaffe

Schweizer bageriet

Brunsgade 56 - Århus

HUSK vore lækre fødselsdagskringler

Tlf. 2 34 47

I. P. Lunds Eftf. A/S

Gørtler - Metalstøber

Metalvarefabrik

Armaturfabrik

Klostergade 18 - Aarhus

Telefon 2 00 48

„Lenes Blomster“

Ny Munkegade 18 - Aarhus

Telefon 30435

Blomster - Kranse

Dekorationer

Har De brug for en vogn?

VW - Rekord - Caravan - Kap-

tajn - VW-bus

udlejes uden fører

Skandinavisk Autoudlejning A/S

Kystvej 23, 1. sal - Århus

åben dag og nat - tlf. 3 07 35

Salon La Reine

Guldsmedegade 20¹, Århus

Tlf. 2 68 31

1. kl. holdbar permanent 20 kr.

Smuk vandondulation 6 kr.

Betro os Deres møbler

Gamle møbler bliver som nye.

Vi har de rigtige mælægte møbelstoffer

og ommonterer også med Deres eget stof

- Prisen bliver vi nemt enige om.

AUG. THOMASSEN

Knudriisgade 28, Århus. Tlf. 3 11 85

Tandlæge

Preben Ring

Tandlæge Holger Baks eftf.

Vesterbrogade 31, Århus

Tlf. 2 24 98

Århus EL-Service

Nordborggade 30, Århus

Aut. elektro-installatør

Tlf. 4 41 60

Nyt Autoværksted

Gotfred Petersen - tlf. 2 57 35

Montanagade 27, Århus

Som spec. Mercedes Benz

DKW - Auto-elektrisk

SYGEVOGNE

i alle modeller - også motordrevne.

Forlang katalog - måltagning og

tilbud gerne.

KARL JENSEN

Ndr. Strandvej 37 - Risskov

Tlf. Århus (061) 7 98 58

Fortegården - Risskov

Kollektivhus for ældre - modtager

pensionærer - også plejepatienter

Prospekt sendes

Tlf. Århus 7 81 44

F. Roldrup
ISENKRAM

Silkeborgvej 311

Aabyhøj

Telefon 5 86 40

Blikvarefabriken Aabyhøj A/S

Nordvej 4 - Aabyhøj

Telefon Aarhus 5 82 00

TRANBJERG JYLL.

INGENIØR *Svend E. JENSEN*
AUTORISERET EL-INSTALLATØR

Telf. 68 (061 - 8 11 11)

Alle EL-installationer udføres

MODEL JERNBANE

Banegårdskiosken Holstebro

v. Tage Skjød Pedersen
Dagblade - ugeblade - bøger
Holstebro - Telefon 948

Ejstrupholm Møbelfabrik

Telf. 30

BRABRAND

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

Vi bygger en rejsegodsvogn (2)

Vi fortsætter her med bygningen af vognkassen til Ec-vognen, som vi begyndte på i sidste nummer af bladet.

Og så går vi ellers i krig med fremstillingen af vognbunden, fig. 9. Hertil bruges en 0,5 mm zinkplade med dimensionerne 32 × 136 mm.

Til hjælp for målsætningen tegner vi i pladens længderetning en midterlinie, denne er vist striplet på tegningen. Ud fra denne linie afsætter vi nu de nødvendige mål til endeperronerne. Disse udskæres.

Herefter afsættes, efter de på tegningen viste mål, bogbicentrene a. Ved siden af a ses en bønneformet udskæring (b). Denne tjener til indføring af ledning fra boggiens strømaftager.

Den rektangulære, punkterede markering c angiver placeringen af akkumulatorkassen. D er et 2 mm hul til gennemføring af ledning til fatningen, der senere fastskrues i hullet e. E er anbragt præcis midt på bundpladen.

F betegner en 3 mm bred flig, der fremkommer ved hjælp af to tynde savsnit med m millimeters dybde. Om nytten af disse flige følger nærmere i næste nummer, men vi kan godt allerede nu røbe, at fligene skal anvendes til fastgøring af glas til vinduerne.

Fig. 10 viser hvorledes akkumulatorkassen fremstilles. Vi kan også her bruge 0,5 mm zinkplade. De nødvendige mål er angivet på illustrationen, hvor de punkterede linier angiver bukkelinier.

Vi går nu et skridt videre og kaster et blik på fig. 11, der viser akkumulatorkassen efter bukningen. Bukningen foretages ved hjælp af fladtang, eller vi kan foretage bukningen over et smalt stykke fladjern, fastspændt i en skruestik.

På fig. 11 ser vi endvidere, at lågerne til akkumulatorrummene er markeret. Hvordan lågerne fremstilles fremgår af fig. 12. Vi bruger simpelthen et stykke messingplade 0,5 mm tykt og iøvrigt af formatet 4 × 17 mm. Midt i metalstykket

saver vi et snit, der går næsten gennem pladen. Altså det store på fig. 12.

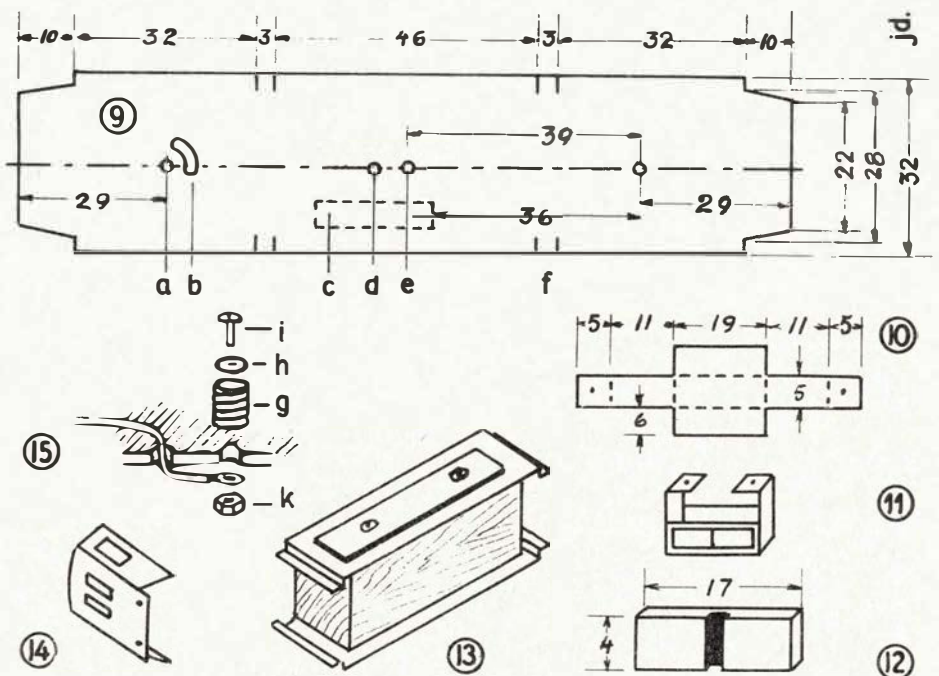
Savsnittet markerer mellemrummene mellem lågerne. Loddes fast til akkumulatorkassen.

Selve akkumulatorkassen kan loddes fast til undersiden af vognbunden, eller, hvad der ser måske nok så godt ud, fastgøres ved hjælp af 1 mm maskinskrue. Maskinskrueerne anbringes i huller i vognbunden og skrues fast i ge-huller i de ombukkede flige i akkumulatorkassen fig. 11.

Brug endelig ikke gevind grovere end 1 mm millimetergevind.

Ved fastspændingen må vi ikke stramme skrueerne for hårdt, for så ødelægger vi bare det skårne gevind i akkumulatorkassens flige. Hvis vi helt vil undgå denne risiko, kan vi til fremstillingen af akkumulatorkassen bruge messing istedet for zink.

Messing er som bekendt stærkere end zink.

— også Deres plads står åben i

JERNBANE-HJEMMEVÆRNET

Alle oplysninger hos HJEMMEVÆRNET - Sorgenfri Slot - Lyngby - Telf. 87 59 81

Esbjerg

JENS SELVEJER

Gardiner i stort udvalg

Vi tager mål, syer og hænger op
Strandbygade 29, Esbjerg, tlf. 7410

P. Skramsgd. 23. Tlf. 5068. Esbjerg

AUSTIN

De Forenede Automobilfabriker A/S
Nyhavnsgade - Esbjerg
Tlf. *5200

JAGTVEJENS KOLONIAL

V. S. Thygesen
Jagtvej 62, Esbjerg. Tlf. 7512
3 % rabat på alle varer.

RADIO-HANSEN

Radio og fjernsyn. - Gode be-
talingsvilkår
Hurtig og effektiv service
Storegade 77 - Esbjerg
Telf. 5883

VESTJYDSK AUTO-OPRETNING

Storegade 8 A - Esbjerg
Tlf. 3456

Esbjerg Eksportmarked

Sydjysk Damkultur A/S

VEJEN
Telf. 115 - Telgr.: Damkultur
EKSPORT
Egne jernbanevogne

Kolding

M. Nielsen & Søn

(A. Robstad)

Gravmonumenter - Stenhuggeri
Jernbanegade 50 - Kolding - tlf. 762

VAGN JACOBSEN

Autoværksted - Servicestation
Aut. VOLVO forhandler
Vejlevej 114 - Kolding
Telf. *2157

Send vognen til -

CALTEX SERVICE

Sdr. Havnegade 2, Kolding. Tlf. 17
1. kl.s behandling.
Quick-Service.

Bramminge Bog- og Papirhandel

Bent Schack
Telf. 61

Skjern Cyklelager

Cykler - Cykledele
Gummi en gros
Tværgade 2 - Skjern - tlf. 178

A. Honorè & søn

Isenkram - køkkenudstyr
glas og porcelæn

Torvet - LEMVIG - Telf. 408

P. BORNE

Aut. VW-forhandler
Gråsten - Tlf. 5 15 13
Sønderborg - Tlf. *2 11 60

Aktiselskabet RIBE MASKINFABRIK

Leverandør til DSB
Telf. Ribe 970

HAMMERUM

AUTORUDER

monteres ekspres
Kæretmagerab. Nye vognlad
Arne Holme Andersen
Søndergade 3. Tlf. Hammerum 55

Aarhus opland

VIBY KOKS

Tunge koks, velegnet til kakkelovn og
centralfyr. Bestil hos Deres brænd-
selshandler eller direkte fra
Viby Gasværk - Tlf. Viby 4 13 33

VIBY BLOMSTER

Kongevej 20
Telf. Aarhus 4 39 08

Buketter
Kranse
Dekorationer
leveres overalt

Stautrup Karosserifabrik

Rasmus Skaarups efft.
Nybygning og reparationer
Stautrup pr. Viby J.
Telefon Aarhus 8 32 00

M. Jeppesens kem. fabrik

Øster Allé 2, Viby J. - Tlf. 4 02 75
Bonevoks - poler- og rengørings-
midler
Leverandør til DSB

Aabyhøj El-montering

K. Fonvig og L. Sandholt
Søren Frichsvej 81
Solgaarden, Aabyhøj. Tlf. 5 86 22

GRATIS MØBLER

sælges ikke, men gode og billige.
3 lænestole, 1 bord, 1 sofa
og 1 tæppe kr. 1300,00.
Skrivebord m. reol i teak kr. 260,00.
Ottoman m. 25 års garanti kr. 330,00

N. BRYLLE

Silkeborgvej 369 - Tlf. 5 84 50

Jernbanepersonalets damer
anbefales den nyetablerede

Trikotageforretning samt systue

Gerda Thallaug
Holme Møllevej 22 - Viby J.
Telf. 4 52 58

EJSTRUPHOLM

Den grønne butik -

Frugt - Grønt - Blomster
ELLEN NIELSEN
Stationsvej 17 - Tlf. 158

Vi er nu kommet til samlingen af vognkassen. Samlingen foretages selvfølgelig ved lodning. Under lodningen ville det være rart at kunne låne et par ekstra hænder, men da der med ekstra hænder som regel også følger ekstra tommelfingre, må vi hellere klare os på anden måde.

Fig. 13 viser hvordan.

Vi finder bare en trækloids, der har to parallelle sider i en afstand af 32 mm, der jo altså er den indvendige afstand mellem vognkassens sider. Har vi ikke en sådan trækloids, kan vi godt klare os med én, der er smallere. Den manglende højde på klodsen kan istedet udfyldes med papeller kartonstrimler.

Først lægger vi trækloidsen på bordet. Derefter de eventuelle papeller kartonstrimler på trækloidsen. Så lægger vi et stykke krydsfiner, der skrues fast til trækloidsen med et par træskruer, der går gennem vinduesåbningerne i vognsiden.

Vi vender nu trækloidsen om og skruer den anden vognside fast på tilsvarende måde (fig. 13).

Vognsiderne justeres således at de rette flader er ud for hinanden, hvorefter det er en smal sag at fastlodde gavlstykket, fig. 14, til sidestykkerne. Gavlstykket skal anbringes således, at centrum for pufferhullerne er 1 mm over underkant af vognside.

Det andet gavlstykke fastloddes tilsvarende.

Vi er imidlertid ikke færdige med trækloidsen endnu. Vi retter lidt på den, således at den kan tjene til støtte for bundpladsen under dennes fastlodning til den øvrige vognkasse.

Undersiden af bundpladen skal være 3 mm over underkant af vognside. For at få bundpladen til at passe, kan det være nødvendigt at file lidt af hjørnerne. Pas ved lodningen på ikke at få tin på fligene f, for så kan vi ikke senere presse dem ind i vognkassen.

Fig. 15 viser skematisk monteringen af minifatningen på bundfladen. Vi samler selv fatningen af gevinststykket g. Fås i hobbyforretningerne for 15—20 øre.

Dernæst behøver vi en bundskive i (5 mm lang ca.), og en sluskskive af isolerende materiale. Sluskskiven skal sammen med bundskruen kunne gå ned i gevinststykket.

Skruen skal endvidere isoleres fra bundpladen, dette sker ved hjælp af et lille stykke isolation, skåret fra en stump ledning. Isolationsstykket trækkes uden på skruens hals, hindrer herved at skruen hverken berører g eller bundfladen. Inden vi fastgører ledningen med møtrikken k, anbringer vi en isolationssluskskive, denne gang på undersiden af bundpladen.

Herefter skulle der ikke kunne blive elektrisk forbindelse mellem ledningsmøtrik-skruer og gevinststykket-bundplade ad anden vej end gennem hjul-skinne og skinne-strømaftager.

(fortsættes).

J. B. Dyrkilde.

Flere og flere forlanger

Hatting Tvebakker

fordi de er sprøde —
(men tåler ikke stød)

Personalia

Bred

Stationsmester C. M. Juul, Højby Fyn, er forflyttet til Bred, hvor stfst. L. K. Nøhr har søgt sin afsked på grund af alder (70 år).

Højby Fyn

Trafikekspedient J. C. Jyderup, Espergærde, er udnævnt til stationsmester i Højby Fyn, hvor stmst. C. M. Juul er forflyttet til Bred.

Rindsholm

Trafikekspedient K. G. Nørgaard, Bernstorffsvej, er udnævnt til stationsmester i Rindsholm, hvor stmst. H. Pedersen har søgt sin afsked på grund af alder (67 år).

Dødsfald

Stationsforst. J. Johnsen, fh. Frederikshavn, 92 år.

Stationsforst. P. K. Ringdal, Herlev 1936—41, 87 år.

Lokofører E. L. C. Mathiesen, fh. mdt Gb, 86 år.

Stationsforst. L. P. Kragegaard, Valby 1938—46, 82 år.

Baneformand A. S. Jørgensen, fh. Randers 86 år.

Trafikontrollør S. Knudsen, fh. regnskabsfører 1. distr., 80 år.

Vognopsynsmand J. P. Neis, fh. Kh., 75 år.

Vognopsynsmand K. A. Væver, fh. Østerport, 73 år.

Stationsforst. M. E. Sylvest, Vanløse 1949—55, 72 år.

Stationsforst. C. Møller, Nibe fra 1926, 71 år.

Togfører J. P. Jensen, fh. Ålborg, 70 år.

Rangermester N. P. Maimann, fh. Skjern, 69 år.

Lokofører L. H. Dybdahl, fh. Århus, 68 år.

Lokofører A. Nielsen, Brande, 65 år.

Lokofører E. A. Bjørneboe, mdt. G., 64 år.

O.baneformand B. C. Vind, Helsingør, 51 år.

GRINDSTED RADIO

Fr. Flø Sørensen

Vesterbrogade 2 — Telf. 375

Dansk Andels Ørredekspor

BRANDE

Telefon *562

Ejstrupholm Trælasthandel

Telf. 73

FRANKI Skjortefabrikken

v/ Roland Frankert

STRUER

TELF. 5 06 05

D. A.

Aarhus

BYENS OST

– byder ikke alene på alt i ost.
Her er også alt i hjemmelavede sild
og lækre salater – og ostebrødet
er selvfølgelig også en af vore
specialiteter.

Velkommen i

BRUUNSGADE 32
Tlf. 2 24 74

HELGE PAULSEN

Aut. El-installatør

Harald Jensens Plads 1 A
Århus – Tlf. 3 04 15

Se her!

Gælder det møbler eller tæpper – så

Trøjborg Møbelmontering

Dr. Margrethesvej 1–3 – Århus
Telf. 6 44 50

Jernbanepersonalet anbefales

Mejlgades Isenkram

v/ A. Rasmussen
Mejlgade 71 – Århus
Tlf. 3 11 25

Har De brug for en —

ELEKTRIKER A/S EIFA

Jægergårdsgade 38 – Århus
Telf. 2 67 66

Domus Optica

Cornelius Knudsen

Briller - kikkerter

Søndergade 4 – Århus – telf. 2 44 70

HUSEJERE – SE HER

Skal De have bygget til,
bygget garage eller fliser opsat.
Alle murerreparationer udføres.

De ringer – vi kommer.
Tlf. Århus 2 06 45

v. statsexam. ejendomsmægler

P. ROEST-NIELSEN

Viborgvej 117, Århus – Tlf. 5 57 57

Niveller, instrumenter og tilbehør
Stokke – Stadier og båndmål af stål
eller lærred – Bedste kvaliteter

D. A. Paludan

Clemensbro – Aarhus – Tlf. 2 09 44

Jydsk Metallisator

Åbogade 11 – Århus – Tlf. 6 95 60

Sandblæsning, metallisering
ophugning af beton udføres.
Udlejn. af luftkompressor,
sandblæsningsanlæg og værktøj

JYDSK ELEKTRO

H. C. Larsens eftf. B. Thykier

Elektromekanisk etabl.
Otto Rudsgade 100, Århus
Tlf. 6 94 48

Århus Brugsforening

Kontor: Åbogade 32

Tlf. 6 75 44

Afdelinger overalt i byen

MALERMESTER

LEO BUKHOLT

Falstersgade 57 – Århus – Tlf. 2 21 85

Alt malerarbejde udføres
Indhent tilbud

Vang's Budcentral

og vognmandsforretning
v. H. Nielsen, Vilh. Becksvej 65

Al kørsel og flytning udføres

Tlf. Århus 4 58 23

H. P. Ottosen & Søn

Pakdækkermestre

Udfører alt arbejde med garanti
V. Strandallé – Risskov – Tlf. 7 77 09
Otto Rudsg. 96 – Århus – Tlf. 6 82 63

MASKINARBEJDE

Dreje- og høvlearbejde, fræsearbejde,
stansarbejde, plade- og beholderarb.,
maskinflammeskæring, autogen- og
el-svejsning. – Seriearbejde.
Skibs- og motorreparation.

Genfoss

Hjortholmsvej, Nordhavnen, Århus
Telefon 3 21 55

THOMAS NIELSEN

Murermester, Mejlgade 90, Århus

Murer-, kedel- og tagarbejde,
kalkning, fliseopsætning
udføres korrekt og billigt.

Telefon 2 59 46

JOHAN OVE JENSEN

Marselisborgallé 12, Århus

Alt i moderne hårpleje
for herrer og drenge.

Barbering – klipping – færbølgning

KNUD TYCHSEN

Blikkenslagerfirma – Galvaniserings-
anstalt

Kathrinebjergvej 56 – Århus
Gas, vand, varme, sanitet og fjern-
varme

Tlf. *6 85 00

Speciale: Fabrikation . Rustfrit stål
Kobber . Aluminium

„HEBROAH“

Hvile- og rekreativshjem

Hasle v. Århus. Tlf. 5 61 81

Ryvej 34 E. Sæ-Thomsen

Hasle Møbelmontering

Alt i nye møbler og tæpper,
tilbud på ombetrækning

Minthøjvej 9 . Tlf. Århus 5 76 54

Se udstillingen Sjællandsgade 52, Århus

Al budkørsel

Store lukkede varevogne

Autoudlejning uden fører

Billige aftenture

Mogens & Walther Pedersen

Frodesvej 26, Åbyhøj – Tlf. 5 52 74

Vi henter og bringer,

om fra Skagen De ringer!

True Autoopretning og Lakering v. Brdr. Lang

True pr. Brabrand
Telefon (9 04 11) 184

BOG-anmeldelser

FREMAD's rejsebøger

Fremads Rejsebøgers 5. serie indledes med en veritabel sensation. Dalai Lamas bror, Thubten Norbu, beretter i et enestående dokument om sin egen og sin brors eventyrlige skæbne. Sonner af en bjergbonde udpegedes de tidligt af de øverste religiøse myndigheder i Tibet til at varetage store poster. Troen på reinkarnationen — genfødselen — bevirkede, at Thubten Norbu fandtes at være den afdøde abbed i klosteret Kumbums arvtager, mens en kommission udpegede den yngre bror Lhama Dendrub til den 14. Dalai Lama.

Fornemt bogværk om Tibet

I »Tibet — mit tabte Land« beretter Thubten Norbu om barneårene i den lille bjerglandsby, om den store omvæltning i familiens liv det betød, at han og broderen pludselig måtte underkaste sig den uddannelse som abbedpost og Lama-værdighed medførte, og siden om årene i klostrene, om karavanerejser ad 2.000 km lange uvejsomme stier over bjerge og sletter til Tibets hellige by, Lhasa. Læseren bringes ind i de inderste cirkler i det politiske og religiøse liv og oplever så at sige på første hånd, den proces, der foreløbig er endt med Mao-Kinas jerngreb og Tibet og Dalai Lamas fordrivelse. Et stolt folks hårde skæbne skildres her for første gang af en højtstående tibetaner, hvis hele livsholdning og viljestyrke må aftvinge den største respekt. »Tibet — mit tabte Land« er udgivet i et særligt udstyr, rigt forsynet med fornemme farvefotografier, men trods dette er prisen holdt nede på ca. en trediedel af, hvad bogen koster i vore nabolande, her kun 10,75 kr.

Brasilien og Canada

— morgendagens lande?

Serien bringer desuden straks to andre rejsebøger: *Leif Borthens* sprællevende skildring af Brasilien, »Morgendagens Lands«. Borthen fører sine læsere på opdagelsesferd i både storbyer og den uigennemtrængelige jungle »det grønne helvede«, der bl. a. kostede oberst Fawcett livet. Leif Borthen løfter en flig af sløret om den engelske opdagelsesrejsendes mystiske forsvinden — og beretter så veloplagt og spændende om det store sydamerikanske rige, at læseren gribes af udlængsel.

Helge Ingstad, der i sin tid opgav sin store sagførerpraksis for at rejse ud, skildrer i »Pelsjægerliv i Canada« sine første spændende eventyr i den nord-canadiske ødemark, langt fra al civilisation. I fire år levede han blandt jægere og indianere et frisk og ubundet liv, der kulminerede

med et helt års ophold på tundraen, kun i selskab med sine hunde. En skildring, der forlængst er indrulleret mellem rejsebogs-klassikerne!

Senere vil Fremads Rejsebøger bringe endnu to bind, nemlig Arne Falk Rønnes Indien-bog »Hinduvejen« og Paul Juliens »Dværgfolkernes Verden« om pygmæerne i Afrika — begge disse bind kommer i løbet af vinteren 1962.

De nævnte fire rejsebøger er alle illustrerede i forment dybtryk og trykt på dansk træfrit papir.

Eventyrligt billigt!

Igen — man fristes til at sige som sædvanligt — en serie bøger af høj kvalitet til overraskende lave priser. I tider som disse må en gennemillustreret rejsebog til kun 8,50 kr. vist betegnes som et enestående billigt tilbud — og så kan man endda spare en krone pr. bind ved at tegne abonnement. Bøgerne fås også smukt indbundne (til næsten chok-lavere priser).

Ligesom Fremads Folkebibliotek fås også denne serie både hos boghandlerne og de mange FFB-bogombud på virksomhederne landet over.

Hirschsprungs lettere sprogkurser:

engelsk, tysk, fransk, italiensk og spansk. Hirschsprungs forlag, pr. kursus 59 kr.

De lange efterårs- og vinteraftener er som skabt til læse- og læretid. Hvad kan man bruge tiden bedre til end at udvide sine sprogkundskaber?

Til hjælp herfor har Hirschsprungs forlag udsendt en serie sprogkurser, der på fortræffelig måde dækker sprogundervisningen i hovedsprogene. Hvert kursus består af fire teksthæfter, trykt i flere farver, hvert hæfte med tilhørende LP-plade, der på en nem, letforståelig og grundig måde sætter enhver i stand til at tilegne sig det pågældende sprog.

Kurserne er en dansk udgave af tilsvarende sprogkurser fra det tyske sprogforlag Lagenscheidt. Den danske udgave er bearbejdet af så kendte navne som mag. art. Poul Steller, lektorerne H. Moe og P. K. Hyllested, translator Grete Gerstenberg, mag. art. Kirsten Schottländer og mag. art. Bente Kristiansen.

Læs og lyt.

Lær udtale, rytme og sprogmelodi. Kurserne indeholder de vigtigste glosser og vendinger og den nødvendige grammatik.

Kurserne er uundværlige for enhver, der vil forberede sin næste ferie i udlandet.

Lær landets sprog, forstå landets folk og levevis, bliv talrige oplevelser rigere, få det fulde udbytte af turen.

Hirschsprungs lette sprogkundskaber er nøglen hertil.

Og prisen er rimelig.

George Kringelbach

Vi laver gode ting til hjemmet,
(Jul. Gjellerups Forlag) hft. 14,50,
ib. 18,75.

Nok engang har forlaget bekræftet, at det er specialist i trykning af hobbybøger.

Bogen er, som alle forlagets hobbybøger, nøje tilpasset dansk smag og mentalitet. Den har bud til alle mennesker,

hvis fingre klør efter at lave fine ting til hjemmet.

Indledningsvis afliver forfatteren den myte, at man nødvendigvis skal have et værksted eller hobbyrum. På de følgende sider ligefrem fristes man til at gå i gang med sav, hammer og høvl.

Man mærker straks, at forfatteren taler af egen erfaring. Han er hjemme i sit stof, der spænder over ting så forskellige som kinesiske lamper og en indkøbsvogn. Bogen indeholder endvidere anvisninger på forskellige indramningsmåder, mange slags borde, brikse, reoler, leg med Hi-Fi, piber, smykker m. v.

Bogen er fyldt med instruktive tegninger og fotos, letforståelig og opmuntrende tekst.

Køb bogen, læs den og få selv kløe i fingrene.

J. B. Dyrkilde.

Atter billige tilbud fra Haase

P. Ransome-Vallis: ON RAILWAYS

Forfatteren har samlet stof fra nogle af sine interessante jernbanesekutioner fra England, Frankrig, Belgien, Holland, Portugal, Ungarn, Tyskland, Spanien, Afrika og Nordamerika.

2. udgave, 1961, 300 sider, indb. ca. 105 fotografier. kr. 8,50.

Stewart H. Holbrook: THE STORY OF AMERICAN RAILROADS

Her er de amerikanske jernbaners historie og de problemer, man måtte kæmpe imod. Værket er meget alsidigt, idet både geografiske, økonomiske, politiske og tekniske forhold er belyst.

Ca. 100 illustrationer, gamle stik og moderne fotografier. Indbundet 468 sider, før kr. 37,25, nu kr. 22,00.

KLAUS GERLACH: FÜR UNSER LOKARCHIV

Bogen indeholder ca. 89 forskellige tyske lokotyper ordnet efter Baureihe nr. De enkelte lokotyper er afbildet med fotografier og stregtegninger, til lokotyperne knytter der sig en kort og saglig tekst, og for at gøre billedet fuldkomment har man forsynet hvert loko med en oversigt over tekniske data. En bog som denne har man længe savnet. 1961. ill. 245 sider, indb. tværformat 22 × 15 cm kr. 24,00.

RAILWAY ENTHUSIAST'S GUIDE

1960.

Er et leksikon over: Jernbaneklubber, selskaber, museer, modeljernbaner, tidsskrifter og meget andet. Bogen er den

eneste i sin art. Vi har købt en del af restoplaget, og kan derfor sælge den til kr. 5,50 nedsat fra kr. 11,50.

1960, 18 fotografier, 179 sider indb. kr. 5,50.

TRAINS ILLUSTRATED ANNUAL 1962.

Atter i år har Jan Allan udsendt denne populære bog, der indeholder 13 interessante artikler: Cooper: Landmarks in 50-cycle. A. C. Electrification, Skelton: The sud express, Webster: The Western branches in south-west Wales, Riley: A neight on the beer, Evans: The standard gauge railways of Austria, Allen: Fifty years of steam between Kings Cross and Newcastle m. fl.

1961, 96 sider, 114 fotografier, heraf 8 i farver. Indb. kr. 12,10.

Haase.

Thank you now.

192 sider, illustreret, ca. kr. 25,00. Anthony Blond, Ltd., London.

Det er ikke ofte, vi har lejlighed til at læse om den nordostlige del af Irland. Et dejligt rejseland, og et land, der er rigt på mange andre ting. Vidste De f. eks., at der findes virkelig alvorlige perlefiskere og guldgravere her?

Dette og meget andet fortæller bogen om, og så findes der et glimrende billede af den pompose og fantastiske Helen's Bay station, velnok en af de flotteste banegårde, der findes.

Veteran & Vintage Motor Cycles.

210 sider, 139 fotos, ca. kr. 30,00. B. T. Batsford Ltd., London.

Motorcyklen har vel set sine bedste dage, og er så småt ved at måtte vige pladsen for dels de mindre knallerter og scootere, dels de mere bekvemme cabine-scootere og meget små biler. Så det kan ikke siges at være for tidligt, motorcyklens historie for alvor bliver fortalt.

Her har vi den, fortalt af en virkelig kender, og med en hel serie dejlige og — for manges vedkommende — sjældne fotos. Bogen er historie, et interessant transportkapitel, og velskrevet.

Principles of Structural Design.

448 sider, illustreret, ca. kr. 50,00 B. T. Batsford Ltd., London.

Vores landsmænd Niels Lisborg, der er engelsk professor, er forfatter til dette værk af internationalt format om konstruktionens form. Han behandler fra såvel et praktisk som teoretisk synspunkt de forskellige arkitektoniske konstruktioner, opsætter formler for disse, og giver på denne måde en slags grundbog for konstruktører.

Det er interessant at læse denne bog, og glædeligt at danskere er så vel ansete i udlandet.

Automation der Büroarbeiten.

96 sider med skitser, ca. kr. 19,00. Verlag Versicherungswirtschaft, Karlsruhe.

En nyttig og instruktiv bog med henblik på kontorautomation. Specielt har man lagt vægt på beregninger af den effektive udnyttelse af elektronhjernen sammenlignet med alle andre arbejdsformer, såvel indretningen af den rigtige regnecentral behandles.

Jac.

Næstsidste nyt!

Hvem ku' nu vide det?

Her går man og tror, at den første jernbane i Danmark blev åbnet i 1847 mellem København og Roskilde, idet man så ofte både har hørt og læst dette.

Det viser sig imidlertid, at jernbanen er mange hundrede år ældre og endda med internationale forbindelser, idet kong Erik Mendved allerede i året 1309 var med Sverigestoget, altså for over 650 år siden.

At det forholder sig således, kan De overbevise Dem om ved at slå op i Schultz Danmarks-Historie, bind 2, side 70..

Ved sengetid

Han spørger hende:

— Har du noget imod at jeg slukker loftslampen?

— Nej, slet ikke.

— Må jeg også trække rullegardinerne ned?

— Det må du da godt.

— Må jeg også slukke natbordslampen?

— Det kan jeg da nemt gøre herfra.

Der blev et øjeblik stiltied.

— Nu da her er ganske mørkt, er der noget jeg vil spørge dig om.

— Det må du da så gerne.

— Hvad synes du om mit selvlysende armbåndsur?

Græskar

I hjemstavnsbladet »Klokkeårnet« fortæller lokofører Carl Bech Andersen, Odense, om en lykkelig ungdomstid ved de fynske jernbaner.

En dag bad en trafikassistent i Odense Bech Andersen skaffe nogle græskar fra landet. Bech Andersen kørte samme dag på strækningen Odense—Fåborg og derfra til Svendborg og Odense. På samtlige stationer bad han personalet sende et par græskar til den afholdte trafikassistent i Odense, og i de kommende dage strømmede det med græskar til trafikassistenten, som måtte leje en vognmand for at køre gaverne fra det venlige stationspersonale ude over Fyn bort.

Rumforskning

De to tanter skulle sandelig op og rigtig se de nygiftes moderne lejlighed — 2 små rum en suite.

Til købmanden i Fredensborg:

Udbedes: 1 taffel-akvavit
5 Hof-pilsner
1 stk. Christian d. IX ost
1 pk. » d. X tændstikker
1 æske King Edward
1 pk. Prince

Lokal historieskrivning

— Hvornår er han dog død!?

— Ja, det er jo snart længe siden, — joh, det var jo det år, han blev begravet her omme på kirkegården!

Brevkassen

Sp.: Jeg har sådan en væmmelig susen for øjnene. Har bladet ikke et godt råd!?

Fidias Fup

Trafikvolontør

Sv.: De har nok gennemtræk i ørerne. Luk det ene med en prop, så husker De også bedre, hvad der bliver lært Dem.

Red.

Sikreste vej

til velstand er at spare, siger den nye finansminister og kigger over brillerne, — for at spare på glassene.

Skole-eksempler

Læreren bad om eksempler på trofast kærlighed.

Hagbard og Signe! sagde straks duksen.

— Romeo og Julie! foreslog man midt fra klassen.

— Crome og Goldschmidt! — — var fuksens opfattelse, og dermed ønskedes sagen ikke yderligere belyst.

Ægteskabelig pædagogik

— Skændes I da aldrig?

— Naj! — Hvis der er optræk til det, så siger jeg bare: Hold Kæft!! — — og så, selvfølgelig, viser jeg eksemplet!!

Den, der graver en grav for andre

skal absolut sørge for at få sin gode betaling — efter sidste prisregulerende tarif.

og så var der

ham der klemte sin finger i vogndøren og pådrog sig et banesår!

LIND HANSEN
KULTORVET 14 · C. 6286
LEVERANDØR AF CLUCHEER
OG BILLED MATERIALE
TIL DE MEST BETYDENDE
DAG- OG UGEBLADE I KØ-
BENHAVN OG PROVINSEN

Fredericia

Jernbanepersonalet anbefales

Manufakturhandelen

H. L. Christensen

Holbergsvej 39

Manufaktur - trikotage

Telf. Fredericia 3123

Autolakereriet

S. Christensen . Calvinsvej 41

Fredericia . tlf. 1329

Al sprøjtelakering samt under-
vognsbehandling udføres

Skomager Kr. Jensen

Prangervej 45, Fredericia. Tlf. 2844

Fodtøj til alle.

Skistøvler - Gummifodtøj.

Træsko-reparation.

Vejle

THISTED & WARRER

Kulimport - Brændselsolie

Havnegade 16 - Vejle

Telf. 45

Th. Weissenborn & søn

Smede- & Maskinværksted

Gas . Vand . Sanitet . Varme

Oliefyр

Vejle . Volmersgade 5 . Tlf. 2075

Akkumulatordepotet

WOTAN

Leverandør til DSB

Sønderbrogade 28 - Vejle - Tlf. 1468

Børkop

Jernbanepersonalet anbefales

Børkop Slagterforretning

F. HOLLESEN (ny indeh.)

Telf. Børkop 24

BØRKOP HANDELSPLADS

Telf. Børkop 1

Jernbanegade 57 - Esbjerg

BØRKOP OG OMEGNS SPAREKASSE

Daglig kl. 10-12 og 14-16

Lørdag kl. 9-12

Telf. Børkop 67

Horsens

Landbosparekassen i Horsens

Rædersgade 5 - telf 2 12 22

Åben: 9,30-12,30 og 14,00-16,30

Secher & Larsen

Ingeniører - Entreprenører -

Tømrermestre

Jord-, vej- og kloakarbejder

udføres med gravmaskiner,

bulldozer og vejtrømler

Gersdorffsg. 24, Horsens. Tlf. 25 947

Flere og flere forlanger

HAVNENS STENHUGGERI

H. Guldbergsgade 4 - Horsens

Gravminder og natursten.

Altid i største udvalg.

Tlf. Horsens 2 47 71

HØJGLANS

Provinsens største

og Danmarks mest moderne

AUTOLAKERERI

Sct. Helenevej 18-20 - Horsens

Telefon *2 17 00

H. CHRISTENSEN

Ure og optik

Vesterport - Horsens

Lige for banegården

Telf. Horsens 2 34 96

BJARNES AUTOVÆRKSTED

Smedegade 31, Horsens. Tlf. 2 45 44

1. kl.s autoværksted

for alle vogntyper.

Reballegaard Hvilehjem

Søvind v. Horsens - Tlf. Søvind 95

Kan modtage enlige og ægtepar

God forplejning og hjemlige forhold

Gudrun V. Christensen

Hatting

Hatting Møbelfabrik

A. M. Madsen & Søn - Tlf. 70

HATTING BRUGSFORENING

Tlf. nr. 6

Silkeborg

Ringgaards Konditori

Vestergade 15 - Silkeborg

Tlf. 264 og 2131

GULVAFHØVLING

udføres med støvfri maskiner
samt fineste plasticbehandling.
Kommer overalt til samme pris

Midtjysk Gulvservice

Møllerup-Silkeborg . Tlf. Møllerup 105

Aktieselskabet

Handels- og Landbrugsbanken i Silkeborg

Telefon 1024 (5 lin.)

Filialer i Bryrup og Engesvang

Arbejds mændenes cooperative Entreprenørforretning

SILKEBORG

Lysåvej 19 - Tlf. 2057

K F U M pensionat

Nygade 25 - Silkeborg

God og rigelig mad

Telf. Silkeborg 821

Spare- og Laanekassen

for

Skanderborg og Omegn

Telf. 37

IKAST

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse Ikast afdeling - 5 15 57

IKAST

KNUD KNUDSEN A/S

Aut. elektroinstallatør

Udfører arbejder for DSB

Vestergade - Telf. 5 11 26

STENVAD *kager*

— det STORE navn i SMÅkager

M·A·N

LEVERER

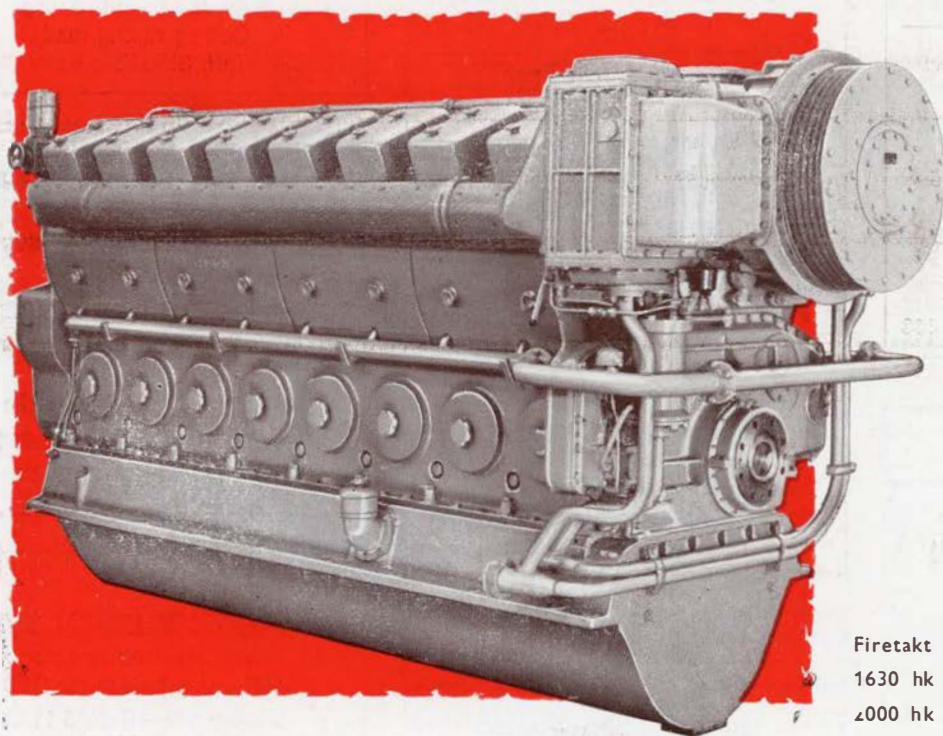
DIESELMOTORER

MOTORTOG

SPECIALVOGNE

TIL

jernbanedrift

Firetakt MAN-dieselmotor type V 8 V 22/30
1630 hk ved 750 o/m eller
2000 hk ved 950 o/m.

MASCHINENFABRIK AUGSBURG - NÜRNBERG AG · WERK AUGSBURG

Repræsentant i Danmark:

PROTECHNICO $\frac{1}{2}$

VESTER FARIMAGSGADE 1 - KØBENHAVN V. - TELEFON MINERVA 2062